

HEBREU AG MỸ CARTA

Topê kósin

¹ Topê vỹ vāsỹ ãg jóg'jóg ve ag mré vēmén (ka)mẽ ja nĩgtĩ. Ag mỹ tóg tó mãn', tó mãn', he ja nĩgtĩ. Ti vỹ tó tĩ ag mỹ tóg tó ja nĩgtĩ, vāsỹ, ag tỹ vẽn kar mỹ ti vỹ kãmén jé.

² Ũri tóg kakó tĩ ha, kurã tỹ ãgno ti, kỹ tóg ũri ã kósin jẽnẽ, ti tỹ ãg mỹ Topê vỹ tó jé. Ti mré tóg nén ũ kar hyn han ja nĩgtĩ, Topê ti, ã kósin mré. Kỹ tóg ti mỹ nén ũ kar tag vin ke mũ gé. Ti hã mỹ tóg vin sór mũ, Topê ti, ã tũ kar ẽn ti.

³ ãg tỹ Topê kósin ve kỹ ãg tóg Topê tỹ tỹ ũn mág nĩ ki kanhró nỹtĩ. Ti ri ke pẽ ti nĩ, ti hã pẽ, tỹ ti Topẽn hã ve nĩ, ti kósin ti. Ti vỹ vỹ tar nĩ, tỹ tóg ãg tỹ nén kar vég mũ tag ki rĩr tĩ, ã vỹ tỹ. Ti hã vỹ ãg tỹ Topê vỹ mranh ẽn tỹ tũg' he tĩ, kỹ tóg ãg jãnhkrig kỹ ãg fẽg ke mũ. ãg jagfy ter kar kỹ tóg Topê pẽgja tá nĩ nĩ, ũn tỹ vẽn kar tar kãfór nĩ ẽn pẽgja tá, ti kósin ti.

Topê kósin tỹ Topê tỹ jẽgnẽ jafã ag kãfór nĩ

⁴ Topê kósin vỹ Topê tỹ jẽgnẽ jafã ag kãfór nĩ, kanhkã tãn ag. Ti jiji vỹ ag jygjy kãfór nĩ gé. Hã kỹ ãg tóg vég tĩ, ti tỹ ag kãfór nĩ ti.

⁵ Topê pi(jé) ã tỹ jẽnẽ jafã ag kã ũ mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩgtĩ'. “Ũri hã sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ,” he ja tũ ti nĩ, Topê ti, ã tỹ jẽgnẽ jafã ag kã ũ mỹ. Kỹ tóg ag kã ũ to: “ti panh vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ tóg tỹ inh kósin nĩnh mũ,” he ja tũ nĩ gé. ã kósin hã to tóg tag tó ja nĩ, Topê ti.

⁶ Ā kósin ve ěn jĕnĕ ja ti nĭ, ěg to, Topĕ ti. Ā tỹ ti jĕnĕn kỹ tóg tag tó gé, ha mĕ: “isỹ jĕgnĕ jafã ag vỹ ti krĕm mũg ke kãn mũ, ha vemnĭ,” he ja ti nĭ, Topĕ ti.

⁷ Hã ra ti tỹ jĕgnĕ jafã ag to vĕnh jykre tag tóg rán kỹ nĭ, ha mĕ: “Topĕ vỹ ã tỹ jĕgnĕ jafã ag tỹ kãka ri ke han, kỹ tóg ag tỹ pĩ gru ri ke han mũ gé, Topĕ ti,” he tóg mũ gé, Topĕ vĩ rán ki, kanhkã tân ag to.

⁸ Kỹ tóg ã kósin mỹ tag tó, ha mĕ: “Topĕ vỹ tỹ ã nĭ. Ā tỹ tỹ pã'i mág nĭ vỹ tũg' henh ke tũ pĕ nĭ. Vĕnh jykre kuryj han ã tĩ, ã krĕm ke kar ag mỹ.

⁹ Vĕnh jykre kuryj to ã há nĭ. Vĕnh jykre pãno to ã jũ nĭ. Hã kỹ sóg ã kuprĕg, isỹ tỹ Topĕ nĭn kỹ, isỹ tỹ ã pã'i nĭn kỹ. Ā tỹ sóg ũn mág han, ã krĕm ke kar ag kãfór ã tóg nĭ. Ā tỹ tỹ pã'i mág nĭ tigrĭn ã fe tóg mrin kenh ke mũ, vĕnh kar fe tỹ mrin ke kãfór,” he ja tóg nĭ gé, Topĕ ti, ã kósin ti mỹ.

¹⁰ Kỹ tóg ti mỹ tag tó gé, ha mĕ: “ĕg tỹ nĕn (ũ) kar han ve ki ã tóg ga han, kanhkã ti ke gé, ã nĭgé tỹ.

¹¹ Tũg' he kãn jé tóg ke mũ, ã tỹ nĕn han ja tag ti, jãvo ã hã tóg tũg' henh ke tũ pĕ nĭ. Ā tỹ nĕn han ja tóg ã sinsin kỹ kugnãnh ke mũ, kur ri ke.

¹² Ti kãnhpĕn jé ã tóg (ke) mũ, ĕg tỹ kur kónhpĕn ri ke. Ēg kur kunũg ĕg tĩ, ĕg tỹ ũ kãra rãg jé. Tag ri ke han jé ã tóg ke mũ, ã tỹ han ja kar tag ti tỹ, ã tỹn kókén kỹ. Hã ra ã hã tóg tũg' henh ke tũ nĭ. Sin ke tũ pĕ ã tóg nĭ jãvo, kófãn ke tũ pĕ ã tóg nĭ jãvo,” he ja tóg nĭ, Topĕ ti, ã kósin ti mỹ.

¹³ Hã ra Topĕ pi(jé) ã tỹ jĕgnĕ jafã ag mỹ: “inh pĕgja tá nĭ,” he ja nĭ'. “Nĭ ra ver, inh pĕgja tá, sỹ ã kato vĩ mũ ag tỹ ã krĕm vin jé, kỹ ag se vĕ sir,” he ja tũ ti nĭ, ti tỹ jĕgnĕ jafã ag mỹ. Ā kósin hã mỹ tóg tag tó.

¹⁴ Topě tỹ jěgně jafã ag vỹ věnh kuprĩg ri ke nỹtĩ, hã ra ag tóg Topě rãnrãj ti han tĩ. Topě vỹ ag jěgněg tĩ, ag tỹ ti tũ ag jy nĩgãnjé, ũn krenkren ke mũ ěn ag jy.

2

Ěg tỹ Topě vĩ to é henh ke tũ

¹ Hã kỹ tóg há tĩ, ěg tỹ ti vĩ mẽ kỹ ti jykre hã han kỹ, ěg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩjé.

² Topě tỹ jěgně jafã ag vỹ vãsỹ Topě vĩ ma kãmũ ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg ki hã tó ja nĩgtĩ. Ũ tỹ ag vĩ ki krov tũ ěn vóg kónãnjá ti nĩgtĩ, Topě ti. “Ũ tỹ ag vĩ mẽ sór tũ ěn ag vóg kónãnjé sóg ke mũ,” he ja ti nĩ, hã kỹ tóg hã ra ke ja nĩgtĩ.

³ Kỹ ěg tóg ũri kren ke tũ nĩgé, ěg tỹ ti to é hen kỹ, ti tỹ ěg kren han sór mũ ra. Nén ũ mág pẽ vẽ mỹr, Topě tỹ ěg krenkren han sór mũ tag ti. Ěg pã'i vỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tó vén, ti tỹ ěg kren han sór mũ tag ti. Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag vỹ ěg mỹ tó ja nĩgtĩ gé, ti tỹ ěg kren han sór tag ti, hã kỹ ěg tóg ki kanhró nỹtĩ ha.

⁴ Kỹ Topě vỹ ũ tỹ ěg mỹ ti vĩ tó mũ ěn ag vĩ to: “há ti nĩ,” he ja nĩgé, hã kỹ tóg ag tar han, ag tỹ ěg tỹ nén ũ han vãnh ěn hyn han jé, milagre ti, ěg tỹ vėsóg ki nén han ki kagtĩg ěn. Tag to ag tar nỹtĩ, Topě tỹ ag tãnjỹ, ũ tỹ ti vĩ tó tĩ ag. Kỹ tóg ag mỹ ã kuprĩg jěně gé. Ti hã ne to jykrén kỹ: “tag tar han jé sóg ke mũ, ěn to, kỹ sóg ũ ěn tar han ke mũ, ũ ũ to,” he ja nĩ, ti vĩ tó tĩ ag to, Topě ti.

Topě kósin tỹ ěg tỹ ũn mág han ke

⁵ Topě vỹ nén (ũ) kar ěn han mǎn ke mũ, kỹ tóg tỹ ũ tǎg nỹtĩnh mũ. Ěn kri pǎ'i vỹ tỹ ěg nỹtĩnh mũ, ěg tỹ tỹ ěprǎ ke nỹtĩ ra. Ti tỹ jěgně jafǎ ag pi(jé) tỹ ga tǎg kri pǎ'i nỹtĩnh mũ'.

⁶ Hǎ kỹ ti vỹ tó tĩ ũ vỹ tag rán ja nĩ, ti vỹ rán ki, ha mẽ. Topě mỹ tóg: “tỹ ěg tóg nén ũ tũ nỹtĩ vě, ěg tỹ tỹ ěprǎ ke nỹtĩn kỹ, hǎ ra ǎ tóg ěg hǎ mĩ ěkren kỹ nĩ nĩ,” he ja nĩ. “Tỹ ěg tóg nén ũ tũ nỹtĩ vě, ěg tỹ tỹ ěprǎ ke krě nỹtĩn kỹ, hǎ ra ǎ tóg ěg ki rĩr tĩ.

⁷ Kỹ ǎ tóg prỹg pipir ki ǎ tóg ěg tỹ ũn kǎsir han ja nĩ, kỹ ěg tóg ěn kǎ ǎ tỹ jěgně jafǎ ag krěm nỹtĩ. Tag pǎte ǎ tóg ěg tỹ ũn mág han ke mũ, ũn tar, pǎ'i mág tỹ ũn há nĩ ěn ri ke, ěg tỹ věnh kar kri nỹtĩ jé.

⁸ Kỹ ǎ tóg ěg krěm nén (ũ) kar vin kǎn ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topě mỹ, Topě vỹ tó tĩ ti.

Ha vé, Topě vỹ ěg krěm nén (ũ) kar vin ja nĩ, ěg tỹ tỹ nén (ũ) kar pǎ'i nỹtĩ jé. Kỹ nén (ũ) kar vỹ ěg krěm nỹtĩ. Ěg krěm nỹtĩ tũ vỹ tũ tĩ. Hǎ ra ěg tóg ver vэг tũ nĩgtĩ, nén (ũ) kar tỹ ěg krěm nỹtĩ ti. Ver tóg nén ũ ũ tỹ ěg tũ tũ nỹtĩ ven nĩ.

⁹ Hǎ ra ěg tóg Jesus hǎ tỹ tỹ ũn mág nĩ ěn vэг tĩ, ũri, ti tỹ tỹ ũn há nĩ ěn, pǎ'i mág ri ke. Prỹg pipir ki Jesus tóg Topě tỹ jěgně jafǎ ěn ag krěm ke ja nĩ, kanhkǎ tǎn ěn ag krěm, kỹ tóg ěg kar jagfỹ ter ja nĩ, Topě tỹ ěg jagǎgtǎn kỹ. Kỹ tóg ũri tỹ ũn mág pě nĩ nĩ, ti tỹ ěg jagfỹ ter ja ěn tigrĩn.

¹⁰ Topě vỹ tỹ nén (ũ) kar kri ke nĩ, kỹ nén (ũ) kar vỹ ti tigrĩn rĩnrĩr nỹtĩ. Hǎ kỹ tóg věnhmỹ tũ nĩ, Topě tỹ Jesus mỹ: “ǎ jagtar tigrĩn ǎ tóg tỹ ũn há tǎvĩ nĩnh mũ,” hen kỹ. Hǎ jé Jesus tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ tỹ ũn há tǎvĩ nĩn jé. Kỹ tóg ũn e krenkren han mũ sir. Ěg jo tóg tĩg mũ sir, Topě krě kar ag jo, ěg tỹ ti ri

ke há nýtĩ jé gé, ěg tỹ Topě jamã sĩnvĩ ěn tá junjun jé, ti mré.

¹¹ Ha vé, Jesus vỹ ěg tar han tĩ, ěg tỹ Topě vĩ mranh mǎn sór tũ nĩ jé. Kỹ ũ tỹ ěg tar han mũ vỹ ěg mré jóg pir nĩ, Jesus ti. Hã kỹ tóg ěg to: “inh jǎvy ag, inh ve fag,” he mũ. Ěg to tóg mỹ'ǎg tũ nĩ.

¹² Ěg to tóg: “inh jǎvy ag mỹ sóg ã jiji tónh ke mũ, jóg!” he ja nĩ. “Ag rĩnve sóg ã tỹ tỹ ũn há nĩ ěn kǎmén ke mũ, ã jé tó jé sóg ke mũ, ag to sóg mỹ'ǎg ke tũ nĩ,” he ja tóg nĩ, Jesus ti, ěg to.

¹³ Kỹ tóg: “Topě ki sóg rǎ kỹ jě,” he mũ gé. Kỹ tóg: “inh mré ke ag hã vě, Topě tỹ inh mỹ ũn vin mũ ag kar hã vě, fag ke gé,” he ja nĩ gé.

¹⁴ Jesus mré ke ěn ag hã vỹ tỹ ěprǎ ke ag nýtĩ, fag ke gé. Hã kỹ Jesus vỹ ag mré ke tỹ ěprǎ ke nĩ ja nĩ gé, hã kỹ tóg ěg jagfy ter ja nĩ. Ti tỹ Japo tũg ke vě, ã ter tugrĩn. Japo vỹ ěg tén sór to tar nĩ, hã ra Jesus vỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ.

¹⁵ Kỹ tóg ěg krenkren han ke mũ, ěg tỹ ěg ter ke kaměgměg kỹ. Ěg ter ke tugrĩn ěg tóg nén (ũ) tỹ ěg tén ke mũ kar kaměg tĩ, nén (ũ) tỹ ěg vóg kónǎn tĩ kar ke gé. Hã ra Jesus tóg ěg krenkren han mũ, kỹ ěg tóg nén ũ kaměg mǎn ke tũ nĩ ha.

¹⁶ Ti pi(jé) Topě tỹ jěgně jafǎ ag krenkren han mũ', kǎnhkǎ tǎn ag'. Abraão krě ag hã krenkren han tóg mũ, ag jóg mré hã, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ.

¹⁷ Hã jé tóg ã jǎvy ag ri ke nĩ ja nĩgtĩ, Jesus ti. Tỹ tóg ěg hã pě ja nĩgtĩ. Ěg tỹ nén (ũ) kar han mũ ve kǎn ja ti nĩgtĩ, ěg jagtar mré hã. Hã kỹ tóg ěg jagfy věnh fěg, kỹ tóg ěg tỹ Topě vĩ mranh tỹ tũ' he ja nĩ. Topě tũ ki rĩr tĩ to pǎ'i mág tỹ věnh rǎnrǎj han mũ ěn ri ke han ja ti nĩ, Jesus ti. Ti tỹ ěg jagfy Topě tũ ki

rĩr nĩn kũ tóg ěg jagãgtãn tĩ. Ki rĩr há han tóg tĩ gé, ti tỹ ěg mré tỹ ěprã ke ja nĩn kũ.

¹⁸ Ěg mré tóg jagtar ja nĩgtĩ, Jesus ti. Japo vỹ ti tỹ Topẽ vỹ mranh han sór ja nĩgtĩ gé, ěg ri ke, hã ra tóg mranh ja tũ nĩ inhhã. Hã kũ tóg ki kanhró nĩ, ěg tỹ nén (ũ) vég mũ kar ki. Hã kũ tóg tag kar to ěg tar han ki kanhró nĩ inhhã.

3

Jesus tỹ tỹ Moisés kri ke nĩ

¹ Inh kanhkã', Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Kũ tóg ãjag kuprẽg, ãjag tỹ kanhkã tá ve jé. Hã kũ Jesus mĩ ěkren nĩ. Topẽ vỹ ti fẽg. Kũ tóg ěg mũ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ěn ri ke nĩ, ěg tỹ ti ki rã kũ. Ti hã kãmén ěg tóg tĩ gé.

² Ũ tỹ ti fẽg mũ ěn rãnrãj han tóg tĩ, Moisés ri ke. Moisés vỹ Topẽ tũ kar ki rĩr há han ja nĩgtĩ gé, Topẽ povo kar ki, ti ĩn krẽm ke kar fag ki.

³ Hã ra Jesus vỹ Moisés kãfór nĩ. Ũ tỹ ĩn han tĩ vỹ ũ tỹ ĩn ki rĩr tĩ ěn kãfór nĩ. Ri ke ti nĩ, Jesus tỹ Moisés kãfór nĩ ti. Ěprã ke vỹ tỹ ti nĩ, Moisés ti, kũ Jesus vỹ ti kãfór nĩ.

⁴ Gĩr kar vỹ panh nỹtĩ gé. Ũ tỹ vẽnũ kar han mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ.

⁵ Moisés vỹ Topẽ tũ ag ki rĩr ja nĩgtĩ, kũ tóg ki rĩr há han ja nĩgtĩ. Topẽ camarada vỹ tỹ ti nĩ ja nĩgtĩ, kũ tóg Topẽ ĩn krẽm ke fag ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg Cristo tỹ nén han ke ěn kãmén ja nĩ gé, Moisés ti.

⁶ Cristo vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ, kũ tóg Topẽ tũ ag ki rĩr há han tĩ, hã ra ag tóg tỹ ti tũ nỹtĩ, ti ĩn krẽm ke kar ěn ag, ã tỹ ũn ki rĩr tĩ ag, fag ke gé. Ěg hã vẽnũ, ti

tũ vỹ tỹ ěg nỹtĩ, ti ĩn krēm ke vỹ tỹ ěg nỹtĩ, ěg tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ, ěg tỹ ti kāmén há han kỹ, ti tỹ ěg mỹ sér nĩn kỹ, ěg tỹ tá nén venh ke ti.

Ěg tỹ vĕnhkán ke

⁷ Tag tó tóg mũ, Topĕ ti, ã kuprĩg tỹ, ha mẽ: “Ājag tỹ ũri inh vỹ mẽ kỹ vĕnh kutu han tũg nĩ,” he tóg.

⁸ “Ājag jóg'jóg ve ag vỹ vĕnh kutu han ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg inh kato vāsān ja nĩgtĩ, ag tỹ ga kórég ki nỹtĩn kỹ,” he tóg, Topĕ ti.

⁹ “En kã ag tóg iso vỹ pãtigtén ja nĩgtĩ gé. “Ěg tỹ ti vỹ mranh mũ ra tóg ěg vóg konān ke tũ nĩ,” he ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ isỹ nén han mũ ěn ve ja ra, isỹ prỹg tỹ 40 (ke) ěn ki ag ki rĩr há han mũ ra.

¹⁰ Hã kỹ sóg ag to jũ ja nĩ. Ag to sóg: “kórég ag nỹtĩ,” hé. “Vĕnh jykre há to jykrén tũ ag tóg nỹtĩgtĩ,” he sóg. “Inh japry ve sór ja tũ ag tóg nỹtĩ, inh jamĩn ti,” he sóg.

¹¹ Kỹ sóg ag to jũ nĩn kỹ (sóg) ag to vỹ jũ han kỹ tag tó, ha mẽ. “Sỹ ag vĕnhkán han ke vĕ vĕ, hã ra ag tóg iso vỹ jũ han ja nĩ, hã kỹ ag tóg vĕnhkán han ke tũ nĩ ha. Hã kỹ ag ri ke han tũg nĩ, ājag tỹ ũri inh vỹ mẽ kỹ, he sóg mũ,” he tóg, Topĕ ti.

¹² Inh kanhkã, tag to jykrén, ājag tỹ Topĕ kato vāsān sór tũ nĩ jé, ājag tỹ ti vỹ mranh sór tũ nĩ jé gé, ājag tỹ Topĕ tovānh sór tũ nĩ jé. Ti hã ne ěg rĩnrĩr han ki kanhró nĩ', Topĕ ti. Hã kỹ ti tovānh tũg nĩ.

¹³ Jagnĕ jyvĕn nĩ, kurã kar ki, ũri mỹr. Ājag tỹ jagnĕ jyvĕn to tar nỹtĩn kỹ ājag tóg Topĕ to tar nỹtĩnh ke mũ gé, ha vemnĩ, kỹ ājag kãmĩ ũ vỹ vĕnh kutu han ke tũ nĩ. Ěg tỹ ti vỹ mranh kỹ ěg tóg kutu nỹtĩ, ha mẽ, ti vỹ mranh tỹ ěg mỹ sĩnvĩ nĩn kỹ.

14 Ha mẽ, Cristo tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ti tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ ti ki rã ve kã ẽg tóg ti to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ ẽn ri ke ti to tar nỹtĩn kỹ ẽg tóg tỹ ti tũ nỹtĩ.

15 Hã kỹ tóg ẽg mỹ: “ãjag tỹ ùri inh vĩ mẽ kỹ vẽn kutu han tũg nĩ,” he mũ. ãjag jóg'jóg ve ag vỹ tóg vẽn kutu hyn han' he ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg inh kato vãsãnsãn, isỹ ag jykre ve sór ja nĩn kỹ. Ag ri ke han sór tũg nĩ,” he tóg mũ ẽg mỹ.

16 Ủ tỹ hẽ nỹ hỹn ti vĩ mẽ kỹ ti kato vãsãnsãn ja nĩgtĩ'? Ủ tỹ ga tỹ Egito tá kã pa ja ẽn ag hã ja vẽ, ha mẽ, Moisés tỹ tá ag tatĩn kãtĩg kỹ.

17 Kỹ Topẽ hỹn ù tỹ hẽ to jũ ja nĩgtĩ, prỹg tỹ 40 (ke) ẽn ki? Ủ tỹ ti vĩ mranh ja ẽn ag hã to tóg jũ ja nĩ, hã kỹ ag tóg ga kórég ẽn ki tũ' he kãn.

18 Kỹ Topẽ hỹn ù tỹ hẽ to: “vẽnkhán ke tũ ag nỹtĩ ha,” he ja nĩgtĩ'? Ủ tỹ ti vĩ han sór tũ ẽn ag to ke ja vẽ, mỹr, ha mẽ.

19 Ag tỹ ti tovãnh kỹ, hã kỹ ag tóg ag tỹ nén ve sór ja ẽn ve ja tũ nĩ sir, mỹr, ha mẽ.

4

1 Topẽ vỹ ẽg mỹ tag tó ja nĩgtĩ gé. Ti tỹ ẽg vẽnkhán han sór vẽ, kỹ ti vĩ to é he tũg nĩ. Vẽnh ki rĩr há han nĩ, ãjag tỹ to krónh ke tũ nĩn jé.

2 Mẽ ẽg huri, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han sór mũ ẽn ti, ù tỹ ga kórég mũ mũ ẽn ag tỹ mẽ ri ke han ẽg tóg huri. Hã ra ag tóg véké mẽ ja nĩgtĩ, kri fi ja tũ ag nỹtĩgtĩ, ag tỹ mẽg mũ ra. Hã kỹ tóg ag mỹ nén ù há han ja tũ nĩ, Topẽ vĩ ti.

3 Ẽg tỹ ti ki ge hã kỹ ẽg tóg vẽnkhánkán ke mũ. Hã kỹ Topẽ vỹ tag tó, ha mẽ: “ag to jũ nĩn kỹ sóg ag to

vĩ jũ han kÿ tag tó, ha mẽ. “Sÿ ag vënhkán han ke vë vë, hã ra ag tóg vënhkán ke tũ nÿtĩ ha,” he ja ti nĩ. Topë vÿ vãsÿ vënhkán ja nĩgtĩ, ti tÿ nén (ũ) kar pë han han ti kÿ. Kÿ nén (ũ) kar vÿ hyn han kÿ nÿtĩ ha.

⁴ Hã kÿ kurã tÿ 7 (ke) ãn to tag tóg rán kÿ nĩ, ha mẽ. Topë tÿ nén kar hyn han kãn ja to tag tóg rán kÿ nĩ, ha mẽ: “kurã tÿ 7 (ke) ki Topë vÿ vënhkán, ã rãnrãj han kãn kÿ,” he tóg mũ, Topë vĩ rán ki.

⁵ Hã ra tóg Israel ù ag to tag tó ja nĩ gé, hã vÿ: “kÿ ag tóg vënhkánkán ke tũ nÿtĩ ha,” he mũ gé.

⁶ Hã kÿ ù ag tóg vënhkánkán ke mũ. Vãsÿ Topë tóg ãg jóg'jóg ve ag mÿ ag vënhkánkán ke tag tó ja nĩgtĩ vë, hã ra ag tóg ti vĩ jëmë ja tũ nĩgtĩ, hã kÿ ag tóg vënhkánkán ke tũ nÿtĩ ha. Kÿ Topë tóg ù ag kuprëg ja nĩgtĩ, kÿ tóg ag hã mÿ ag vënhkánkán ke ti nĩm mũ sir, ãg hã mÿ.

⁷ Kurã tãg nĩm ja ti nĩ gé, ãg vënhkán ke to, hã vÿ: “ũri,” he mũ. Hã kÿ Davi tóg kurã tãg tag to tag rán ja nĩ, ha mẽ. Ag tÿ ga kórég ãn tá kãpa kar kÿ, ag tÿ ga há tá junjun kar kÿ Davi tóg tag rán ja nĩ gé, ha mẽ: “ãjag tÿ ùri ti vĩ mẽ kÿ vënh kutu han tũg nĩ,” he ja tóg nĩ. Kurã tãg to ken hã vë.

⁸ Josué vÿ Israel ag mré ga há ãn ra tĩg ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg tá vënhkán pë han ja tũ nĩgtĩ ver, hã kÿ Davi vÿ ag mÿ kurã ù tó ja nĩ, ag vënhkán pë han ke ãn ti tó ja ti nĩgtĩ.

⁹ Ha mẽ, Topë povo vÿ vënhkán ke mũ, ha vemnĩ, ti tÿ ag mÿ kurã nĩv ki.

¹⁰ Û tÿ vënhkán pë ãn vëg mũ vÿ ã rãnrãj ki vënhkán ke mũ, Topë tÿ ã rãnrãj ki vënhkán mũ ãn ri ke, kurã tÿ 7 (ke) ãn ki.

11 Hã kÿ vãsãnsãn, ãjag tÿ tÿ prãnh ke tũ nĩ jé, ãjag tÿ ga kórég kri mũ ja ãn ag nón ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ãjag tÿ ãjag vẽnkhãn ke ãn ve jé.

12 Topẽ vĩ hã tigrĩn ãg tóg rĩnrĩr nÿtĩ. Ầ vĩ hã tÿ tóg nén kar hyn han tĩ. Rógro jã régre vĩ nén (ũ) kym há nÿgtĩ. Hã ra Topẽ vĩ vĩ ti tÿ nén (ũ) kym há kãfór han tĩ, kÿ ti vĩ tóg ãg kãra rã tĩ, ãg nĩ ti kãra, ãg kukã ti kãra ke gé, ãg krĩ ti kãra ke gé, ãg kuprĩg ti kãra tóg rã tĩ gé. Kÿ tóg ãg tÿ nén (ũ) to jykrén mũ kar ki kanhró nĩ, ãg tÿ nén (ũ) han sór mũ ki kanhró kar ti nĩ gé, Topẽ ti.

13 Nén (ũ) kar ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti, ã tÿ nén han mũ kar ki kanhró tóg nĩ. Nén ù tóg ti mÿ vẽn péju kÿ nĩ tũ pẽ nĩ. Ừ tóg ti vatánh tá nén ù han ke tũ pẽ nĩ gé. Ki kanhró kar ti nĩ, ù tÿ ãg jykre tugnÿm ke mũ ãn ti.

Jesus tÿ ãg jagfy vĩnh ke

14 Ti to tar nÿtĩmnĩ, ha mẽ. Ti ki rã kÿ ãjag nÿtĩ, kÿ ti to tar nÿtĩmnĩ. Ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vĩ nĩ nĩ, hã vĩ: Jesus, he mũ, Topẽ kósin, he mũ. Ẽn vĩ kanhkã tá jun huri.

15 Ti pi(jé) ãg krój nÿtĩ tag ki kagtĩg nĩ'. Ki kanhró tóg nĩ mÿr. Ẽg ri kén tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ gé, kÿ Japo vĩ ti tÿ Topẽ vĩ mranh han sór ja nĩgtĩ gé, hã ra tóg inhhã mranh ja tũ nĩgtĩ.

16 Hã kÿ ãg tóg Topẽ mré vẽnén ke mũ, jatun mÿ. Mũmẽg vanh nÿtĩ jé ãg tóg ke mũ. Ẽg jagãgtãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, kÿ tóg ãg tar han ke mũ gé, ãg krój nÿtĩn kÿ.

5

¹ Ęprã ke tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág jykre vỹ ge nỹgtĩ, ha mẽ. Ā mré ke ag jagfy tóg vỹ tĩ, Topẽ mré, kỹ tóg ag jagfy Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ gé, kỹ tóg ag męg tãnh kỹ pũn tĩ gé, ag tỹ Topẽ vỹ mranh ja tugrĩn.

² Hã ra tóg tỹ ěprã ke nĩ gé, ag mré, ag krój ri ke tóg nĩ gé, hã kỹ tóg ag krój nỹtĩ ra ag jagãgtãn há han tĩ, ũ tỹ Topẽ vỹ mranh sór tũ ra mranh mũ ěn ag.

³ Mranh tóg tĩ gé, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ěn ti, hã kỹ tóg ã tỹ mranh mũ ěn to Topẽ mỹ tãnh kỹ pũn tĩ gé, ã mré ke ag tũ ěn mré.

⁴ Hã ra tóg vĕso: “inh hỹn Topẽ tũ ki rĩr sór mũ, kỹ inh hỹn tỹ tag to pã'i mág nĩnh mũ,” henh ke tũ pĕ nĩ. Topẽ hã ne ũ to: “isũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ tỹ ã nĩnh mũ,” he tĩ!, ti tỹ vãsỹ Arão kuprĕg vén ěn ri ke.

⁵ Hã kỹ Cristo vỹ vĕsóg ki tag to jykrén ja tũ nĩ gé. Ti pi(jé) vĕsỹ pã'i han ja nĩgtĩ!, vĕsỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ěn to pã'i mág han sór ja tũ tóg nĩgtĩ!. Topẽ hã ne ti mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩ!. “Ũri sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ,” he ja ti nĩ, Topẽ ti, Jesus mỹ.

⁶ Kỹ tóg ti mỹ tag tó gé, kỹ tóg rán kỹ nĩ gé, Topẽ vỹ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mẽ: “isũ ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ! henh ke tũ ti nĩnh mũ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, Melquisedeque tỹ isũ ki rĩr mũ ěn ri ke,” he ja ti nĩ gé, Cristo mỹ, Topẽ ti.

⁷ Jesus vỹ, ã tỹ ga mĩ tĩg kỹ jagtar nĩn kỹ (tóg) Topẽ mỹ to vĩ!, to vĩ! he ja nĩgtĩ, ti tỹ ti kren han jé, ti ter tũ nĩ jé. Kỹ tóg fỹ gé, Topẽ mré vĕmén kỹ. Vĕsỹrénh jagy han tóg. Kỹ Topẽ vỹ ti vỹ jĕmĕ ja nĩ, Jesus tỹ ti

mỹ to vĩn kỹ. Topẽ mỹ tóg tỹ ùn há nĩ, Jesus ti, hã kỹ tóg ti vĩ jẽmẽ ja nĩ.

⁸ Topẽ kósin vĩ tỹ ti nĩ, Jesus ti, hã ra tóg ã jagtar tugrĩn (tóg) Topẽ tỹ nén tó mũ ki kanhrãn kãn ja nĩ, ti tỹ Topẽ vĩ hã han jé.

⁹ Ti tỹ vẽnh kanhrãn kãn kỹ tóg ãg kren pẽ han ki kanhró nĩ ge sir. ãg jagfy tóg ter ja nĩ, kỹ tóg ãg kren han mũ, ãg tỹ ti vĩ ki króm kỹ.

¹⁰ Topẽ vĩ ti mỹ: “inh mỹ isũ ag ki rĩrmnĩ, to pã'i mág vĩ tỹ ã nĩ, Melquisedeque ẽn ri ke,” he ja nĩ. Hã kỹ tóg tỹ pa'i nĩ, Jesus ti.

ãg tỹ ti to krónh kenh ke tũ

¹¹ Sỹ ãjag mỹ tag kãmén kãn sór mũ ra tóg jagy tĩ. Tó jagy ti tĩ, tag ti. Kỹ ãjag tóg mẽ há han tũ nĩgtĩ gé. ãjag pi(jé) krĩ há nỹtĩ ver'.

¹² ãjag tỹ ù ag kanhrãn ke vẽ vẽ, ãjag tỹ vãsỹ Topẽ vĩ mẽ ja nỹtĩn kỹ. Hã ra ãjag tóg ver ki kagtĩg nỹtĩ. ãjag kã ù tỹ ãjag mỹ Jesus kãmén vén ẽn tó mãn kỹ tóg há nỹnh mũ vẽ. Gĩr kãsir ri ke ãjag nỹtĩ. Gĩr kãsir ag vĩ leite hã kron tĩ, ãjag tỹ ver kãsir nỹtĩn kỹ.

¹³ Jãvo ùn sanh ag hã vĩ vễjẽn kufy ko tĩ'. Gĩr tỹ leite kron mũ ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ Jesus kãme ẽn ki kanhrãn kãn tũ nỹtĩn kỹ ver.

¹⁴ ù tỹ to jykrén há han mũ ẽn vĩ ùn sanh há ri ke nĩ, kỹ tóg ki kanhró nĩ. “Tag vĩ há nĩ, tag vĩ há tũ nĩ, tag vĩ kuryj nĩ, jãvo tag vĩ kygnẽ kỹ nĩ,” he jé tóg ke mũ, ù tỹ ki kanhrãn há han mũ ẽn.

6

¹ ãjag tỹ ver gĩr kãsir ri ke nỹtĩ ra sóg ãjag mỹ Jesus kãmén vén ja ẽn tó sór tũ nĩ ha. Sỹ ãjag mỹ ùn sanh

ag tũ kãmén sór vĕ ha, ãjag tỹ ver to tar nỹtĩ tũ ra. Jesus kãmén vén jã ěn hã vĕ, gĩr tỹ ã pafa ja kron ěn ri ken hã vĕ, ha mẽ: vĕnh jykre kórég tovãnh jé ěg tóg ke mũ, ěg tỹ nĕn to ter ke mũ ěn tovãnh kãn jé ěg tóg ke mũ. Topĕ ki rã jé ěg tóg ke mũ.

² Ũ tỹ ti ki rã mũ ěn kype jé ěg tóg ke mũ, kỹ ěg tóg ti kri ěg nĩgé finh ke mũ gé, ti tỹ ěg mré Jesus ki rã kỹ jĕ jé. Kar kỹ ěg tóg ěg ter kar kỹ rĩr mãn ěn to jykrén ke mũ gé, Topĕ tỹ ěg jykre tugnỹm ke ěn to. Vĕnh kãme tag kar vỹ gĩr tỹ ã pafa ja kron ěn ri ke nĩ.

³ Tag tó mãn sór tũ inh nĩ ha, ãjag tỹ vãsỹ mẽ ja tag. Sỹ ãjag mỹ tag pãte Jesus kãmén sór vĕ, kỹ tóg ũn sanh tỹ vĕjĕn kufy ko ěn ri ke nĩ. Topĕ tỹ tag to isar han kỹ sóg ãjag mỹ kãmén há han ke mũ.

⁴ Ha mẽ, ěg kãmĩ ũ ag tóg ag tỹ Topĕ ki rã kar kỹ (ag tóg) ti tovãnh pĕ han ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ti ki ge mãn ke tũ nỹtĩ ha. Ěg tỹ Topĕ ki ge kỹ tóg ěg kanhrãn ke mũ, vĕnh jykre há ki. Topĕ vỹ ěg mỹ kanhkã tá vĕnh jykre há ěn nĩm mũ. Ěg mỹ tóg ã kuprĩg jĕnĕg mũ gé.

⁵ Topĕ vĩ há nĩ ěn vég ěg tóg tĩ. Ěg tỹ kanhkã tá nĕn venh ke ěn ve sĩ han ěg tóg tĩ, ěprã, ěg tỹ Topĕ ki ge kỹ.

⁶ Ũ tỹ ti jykre tag ve kar kỹ ti tovãnh pĕ han kỹ tóg vĕnhmỹ nĩ. Kỹ tóg ti ki rã mãn ke tũ nĩ ha, ã jykre kórég tovãnh mãn ke tũ ti nĩ ha, ũ tỹ ti tovãnh pĕ han mũ ěn ti. Ha vé, ěg tỹ ti ki rã há han kar kỹ ti tovãnh kỹ ěg tóg ti tỹ cruz to sa mãn ri ke han mãn mũ sir, Topĕ kósin ti. Ěg tỹ vĕnh kar tỹ ti to é he han mãn vĕ sir.

⁷ Ěpỹ ri ke ti nĩ, ha mẽ. Ta tỹ ti kri kutĕ kỹ ga mrãn

kỹ ẽg jakré tóg mog há han tĩ, ẽg tỹ ga há ki ti krãn ti kỹ. Ẽg tỹ ẽpỹ há ri ke nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ Topẽ mỹ vẽn h jykre há han kỹ tóg ẽg ve há han mũ, Topẽ ti.

⁸ Ẽpỹ ỹ tóg hã ra kórég nĩ. Kỹ sónh hã tóg ki munmur tĩ, vãn h ti ke gé, kỹ tóg mogmog kónãn tĩ sir, ẽg jakré ti. Ẽg tỹ ẽpỹ kórég ẽn ri ke nỹtĩn kỹ Topẽ vỹ ẽg tovãn h ke mũ sir, kỹ tóg ẽg mỹ vĩ kónãn han ke mũ, kỹ ẽg kejẽn pũr ke mũ, kurã ẽn kã.

⁹ Ha mẽ, vĩ tar han inh huri. Hã ra ăjag tóg ti jagy tag venh ke tũ pẽ nĩ, ki kanhró inh nĩ. ăjag to sóg há nĩ. Krenkren jé ăjag tóg ke mũ, ki kanhró inh nĩ.

¹⁰ Rãnhrãj há han ăjag tóg tĩ. Ti to ăjag há tãvĩ nỹtĩ. Ti tũ ki rĩr há han ăjag tóg tĩ gé. Topẽ vỹ tag vé g tĩ, ăjag rãnhrãj há tag. Ti pi(jé) kã jatu nĩgtĩ'. Vẽn h jykre vẽn hmỹ han tũ pẽ ti nĩgtĩ, Topẽ ti.

¹¹ Hã ra sóg ăjag mỹ tag tó, ăjag tỹ ti to tar tãvĩ nỹtĩ jé, ăjag tỹ ti to krón h ke tũ nĩ jé. Kỹ ăjag tóg venh ke mũ, ăjag tỹ nén (ũ) ve sór mũ ẽn ti.

¹² ăjag tỹ ti to krón h ken kỹ tóg kórég nĩ. Ỗ tóg ẽg jo Topẽ ki rã ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg ti tovãn h ja tũ pẽ nĩgtĩ, kỹ ag tóg hur vé, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ven sór mũ ẽn ti. Tag ag ri ke han nĩ, ỹ tỹ ẽg jo ti tovãn h jãvãn h ẽn ag ri ke han nĩ.

Topẽ tỹ ă vĩ ẽn han kãn ke

¹³⁻¹⁴ Topẽ vỹ Abraão mỹ: “ă to vĩ há han jé sóg ke mũ, ă krẽ e han jé sóg ke mũ,” he ja nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: “ă pi(jé) tag venh ke tũ nĩ', inh hã vỹ ki kanhró nĩ,” he ja nĩ gé. Ỗ tỹ ti kãfór nĩ ra tóg ẽn to: “ti hã vỹ ki kanhró nĩ,” henh ke vẽ vẽ. Hã ra ỹ tóg Topẽ kãfór nĩ tũ nĩ, hã kỹ tóg: “inh hã vỹ ki kanhró nĩ,” he ja nĩ, Topẽ ti.

15 Kĩ Abraão vỹ Topê tỹ ti mỹ nén tó ja tag to tar nĩ ja nĩgtĩ gé. Jatun mỹ tóg ã kósin ke ên jãvãnh ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg kejẽn ti vé.

16 Êprã ke ag vỹ, ag tỹ jagnẽ mỹ vĩ há han sór kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “inh kri nĩ ên vỹ ki kanhró nĩ, sỹ ã mỹ nén han ke ti,” he tĩ. Tag tó kỹ ag tóg jagnẽ jũ tỹ tũ' he tĩ. Û tỹ tag tó kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ki hã tó ja ti. Êprã ke ag jykre hã vē.

17 Vẽnh jykre tag han ja ti nĩ, Topê ti, ti tỹ êg mỹ ã vĩ jẽnẽn kỹ. Ti tỹ êg mỹ nén tó ja ên ve jé êg tóg ke mũ. Êg tỹ tag ki kanhrãn há han hã jé tóg êg mỹ: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ. Tó ù han mãn ke tũ ti nĩ ha. ã tỹ tó ja ên hã han jé tóg ke mũ, ti tỹ: “ki kanhró inh nĩ,” hen kỹ.

18 Ti vĩ régre to êg tóg ki kanhrãn há han tĩ. Êg mỹ tó kar kỹ tóg: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ gé. Ti vĩ régre hã vē. Hã kỹ êg tóg venh ke mũ, ti tỹ êg mỹ nén tó ja ti. Tó ù han mãn ke tũ ti nĩ ha, hã ra tóg ón ja tũ nĩ gé, ti tỹ ón ki kagtĩg nĩn kỹ. Ti tỹ êg mỹ nén tó ja ên ve sór êg tóg mũ, hã vỹ: kanhkã, he mũ, hã kỹ tóg êg hã mỹ tó ja nĩ, Topê ti.

19 Êg tỹ kanhkã ve sór kỹ êg tóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Êg tỹ kanhkã tá ùn ve sór mũ hã vỹ êg tar han tĩ, êg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. Tá jun jé êg tóg ke mũ, ha vemnĩ, Topê jamã tá.

20 Jesus vỹ tá jun vén, êg jo, kỹ tóg êg mỹ Topê to êpry ti han, Topê to êmĩn ti. Êg jagfy tóg tỹ Topê tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág nĩ, Melquisedeque ên ri ke. Kurã krỹg ja tũ ti nĩ, ti tỹ tỹ pã'i nĩ ti. Kỹ tóg êg jo Topê rĩnja tá nĩ nĩ, êg tỹ ti nón tá junjun jé gé.

7

Melquisedeque kãme

¹ Melquisedeque ên vỹ tỹ pã'i mág nĩ ja nĩgtĩ, cidade tỹ Salém kri, kỹ tóg Topê tũ ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ gé, ù tỹ vẽn h kar kri ke nĩ ên tũ ki. Abraão vỹ pã'i tỹ 4 (ke) ên mré vẽn h génh han ja nĩ. Ti tỹ ag kãgtén kar kỹ Melquisedeque ên vỹ ti kato tẽ, kỹ tóg ti mỹ: “Topê vỹ ã ve há han, kỹ tóg ã ve há han mãn ke mũ gé,” he mũ.

² Kỹ Abraão vỹ ti mỹ dízimo ên nĩm mũ sir, ã tũ tỹ 10 (ke) kar ki tóg ùn pĩr nĩm mũ sir, Melquisedeque mỹ, ti tỹ ùn kato tẽ mũ ên ag tũ mãn ja tỹ dízimo ên ti. Ti jiji to ken hã vẽ, hã vỹ: vẽn h jykre kuryj to pã'i, he mũ, hã vỹ: Melquisedeque, he mũ. Kỹ tóg tỹ cidade tỹ Salém to pã'i nĩ, hã vỹ: ùn krĩ kuprã ên ag pã'i, he mũ.

³ Panh tũ ti nĩ, mỹnh tũ ke gé, jóg'jóg ve tũ ti nĩ gé. Û ki mur já tũ ti nĩ, kỹ tóg ter ja tũ nĩ gé. Topê kósin ri ke ja ti nĩ. Topê tũ ki rĩr kỹ tóg nĩ nĩ, ti kurã vỹ krỹg ja tũ nĩ, Melquisedeque kurã ti.

⁴ Pã'i mág pẽ vẽ, Melquisedeque ti, hã kỹ Abraão vỹ ti mỹ ã tũ tỹ dízimo nĩm ja nĩ gé. Hã ki ãg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ Abraão kãfór nĩ ti, Melquisedeque ti.

⁵ Û tỹ Israel ag kãmĩ dízimo mãg tĩ ag vỹ tỹ Levi krẽ nỹtĩ, ù tỹ Topê tũ ki rĩr tĩ ên ag. ãjag mré ke ki ag tóg dízimo ên mãg tĩ, ag kar tỹ tỹ Abraão krẽ'krẽ nỹtĩ ra.

⁶ Hã ra Melquisedeque pi(jé) tỹ Abraão mré ke nĩ ja nĩgtĩ!. Ge ra Abraão tóg ti mỹ dízimo ên nĩm ja nĩ, kỹ tóg ti mỹ: “Topê vỹ ã ve há han,” he mũ gé, Melquisedeque ti, Abraão mỹ, Topê tỹ Abraão mré

vēmén kar kÿ, Topẽ tÿ ti mÿ: “ã kófa ra ã kósin ke mũ,” he kar kÿ.

⁷ Kÿ tóg Abraão káfór nĩ, Melquisedeque ti, ti tÿ ti mÿ: “Topẽ vÿ ã ve há han,” hen kÿ. Ti kri ke vÿ tÿ ti jẽ.

⁸ Levi krẽ'krẽ ên vÿ tÿ êprã ke nÿtĩ gé, ù tÿ ãjag mré ke ki dízimo mäg tĩ ên ag. Hã ra Melquisedeque vÿ ter ja tũ nĩ nẽji, hã kÿ tóg rán kÿ nĩ, Topẽ vĩ tÿ rán kÿ nĩ ki. Ûn ter tũ vÿ Abraão ki dízimo mãn ja nĩ, hã vÿ: Melquisedeque, he mũ.

⁹ Kÿ, Abraão tÿ ti mÿ dízimo nĩm ên kã tóg ã krẽ'krẽ kósin tÿ Levi jagfy ti mÿ dízimo nĩm ja nĩ gé, Melquisedeque mÿ. Hã kÿ Levi krẽ'krẽ ag vÿ ãjag mré ke ag ki dízimo ve ja nĩgtĩ gé sir.

¹⁰ Abraão tÿ Melquisedeque mÿ dízimo nĩm ên kã Levi vÿ mur ja tũ nĩ ver, hã kÿ ti jóg'jóg ve tÿ Abraão vÿ ti jagfy dízimo nĩm ja nĩ. Nĩm kar kÿ tóg kejën Levi vovo han mũ sir, Abraão ti, Melquisedeque tÿ ti mré vēmén kar kÿ.

¹¹ Topẽ tÿ Levi krẽ'krẽ ag mÿ: “isũ ki rĩrmnĩ,” he ên kã tóg ag mÿ tag to vënh jykre nĩm ja nĩgtĩ gé, ag tÿ ki rĩr ke to. Ag hã tÿ ki rĩr há han ke vë vë, hã ra ag tóg ki rĩr kãn jã tũ nĩ, hã kÿ Topẽ tóg ù tÿ ki rĩr ke mũ ù jënẽ ja nĩ, ù tÿ Melquisedeque ri ke ên, hã vÿ: Jesus Cristo, he mũ. Ag tÿ ki rĩr há han ja nĩ ra Topẽ hÿn ti jënënh ke tũ nĩ vë, kÿ Arão krẽ'krẽ ên ag hã vÿ ki rĩr nÿtĩnh ke vë vë.

¹² Kÿ, Jesus tÿ Topẽ tũ ki rĩr kÿ Topẽ vÿ ti mÿ tag to vënh jykre tãg han ja nĩ gé.

¹³⁻¹⁴ Hã kÿ tóg ki rĩr nĩ sir. Ti pi(jé) tÿ Levi krẽ'krẽ ag kã ù nĩ', êg Senhor tÿ Jesus ti. Judá krẽ'krẽ ag kã ù vÿ tÿ ti nĩ. Ge ra tóg Topẽ tũ ki rĩr mũ. Judá

krē'krē ũ tóg Topě tũ ki rĩr ke tũ tĩ vễ, ag tỹ Topě mỹ nén ũ pũn ke tũ vễ vễ. Ag rãnrãj tũ vễ vễ, tag, Judá krē'krē ag, kỹ Moisés tóg ag to nén ũ tó ja tũ nĩ gé, ti tỹ Topě tũ ki rĩr ke tag rãn kỹ. Hã ra Jesus tóg Topě tũ ag ki rĩr jễ, ti tỹ tỹ Judá krē'krē ag kã ũ nĩ ra. Topě tỹ ti mỹ vễnh jykre tãg nĩm hã vễ.

Jesus tỹ Melquisedeque ri ke nĩ

¹⁵ Levi krē'krē ag vỹ Topě rãnrãj han kãn ki kagtĩg ja nĩgtĩ. Hã kỹ Topě tóg ã tũ ki rĩr ke ũ jé prěr, ũ tỹ Melquisedeque ri ke ẽn, hã vỹ: ẽg Senhor tỹ Jesus, he mũ. Hã ki ẽg tóg vég tĩ, Levi krē'krē ag tỹ ti rãnrãj han ki kagtĩg nỹtĩ ti.

¹⁶ Kỹ ẽg Senhor tỹ Jesus pi(jé) ẽprã ke ag jykre ri ke han kỹ Topě tũ ki rĩr mũ', kỹ ẽprã ke ũ vỹ: “ha ki rĩr,” he ja tũ nĩ gé. Topě tỹ ti mỹ nén tó jan hã vễ. Ter mãn ke tũ ti nĩ ha, hã kỹ tóg ki rĩr há han mũ ha.

¹⁷ Ti to tag tóg rãn kỹ nĩ, Topě vĩ tỹ rãn kỹ nĩ ki, ha mẽ: “isũ ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ (pễ) ti nĩ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, Melquisedeque tỹ isũ ki rĩr nĩ ẽn ri ke,” he ja ti nĩ.

¹⁸ Tag tó kỹ tóg Moisés jykre ẽn tỹ tũ' he mũ, ti krój nĩn kỹ, ti tỹ ẽg há han mãn ki kagtĩg nĩn kỹ.

¹⁹ Hỹ, Moisés jykre ẽn vỹ ẽg tar han ki kagtĩg ja nĩgtĩ, ẽg tỹ Topě vĩ ki króm han ki kagtĩg ja tóg nĩgtĩ, kỹ ẽg ti jykre han sór mũ ra kanhkã tá jun ke tũ nĩ, ẽg tỹ Moisés jykre han mũ ra. Vãhã Topě tóg ẽg mỹ vễnh jykre tãg nĩm ja nĩ, ũ tỹ Moisés jykre kãfór nĩ ẽn, hã vỹ: Jesus jykre, he mũ. Kỹ ẽg tóg Jesus tugrĩn Topě nĩgja tá junjun ke mũ.

20 Tag to Topě tóg vī kāfór han ja nī. Moisés tỹ Levi krě'krě mỹ: “Topě tũ ki rĩrnnĩ,” hen kỹ tóg vī kāfór han ja tũ nī.

21 Hã ra Topě tóg Jesus mỹ tag tó. Ti mỹ tóg: “isũ ag ki rĩr jé ã tóg ke mũ,” he ja nī. “Tũg ke tũ ti nī, ã tỹ isũ ag ki rĩr tĩ ěn ti. Vī kāfór han inh mỹr. Tó ũ han mãn ke tũ sóg nī, vĕnh jykre ũ han mãn ke tũ sóg nī,” he ja tóg nī, ěg jóg mág ti, ã kósin mỹ.

22 Hã kỹ Jesus jykre vỹ Moisés jykre kāfór nī, Jesus tỹ ěg mỹ vĕnh jykre tãg nĩm mũ ěn.

23 Nén ũ ki tóg sir Moisés jykre ri ke tũ nī, Jesus jykre ti, ha mẽ. Moisés jykre ki Topě tũ ki rĩr tĩ ag vỹ e ja nỹtĩgtĩ. Ājag kã ũ ter kỹ ag tóg jagnĕ jĕgja kã ũ fĕg' he ja nĩgtĩ, ti tỹ Topě mỹ ti tũ ki rĩr jé. Hã kỹ ag tóg e ja nỹtĩgtĩ, Moisés jykre ki Topě tũ ki rĩr tĩ ag.

24 Hã ra Jesus vỹ ter mãn ke tũ nī inhhã, Topě tũ ki rĩr tóg nĩ nī, ũ tóg ti jĕgja kã jĕnh ke tũ nī.

25 Hã kỹ tóg ã tỹ ũn ki rĩr nĩ mũ ag kar krenkren han tĩ, ũ tỹ ti tigrĩn Topě jamã tá junjun ke mũ ěn ag kar. Rĩr tóg nĩ nī, kỹ tóg ěg jagfy Topě mré vĕmĕn tĩ. Kurã krỹg ja tũ ti nī, Jesus ti.

26 Ěg to ti há nī, Jesus ti, ti tỹ ěg jagfy Topě tũ ki rĩr nĩn kỹ. Topě kósin vỹ tỹ ti nī. Kygnĕ ja tũ pĕ ti nī. Nén ũ kórég venh ke tũ ěg nī, ti ki. Topě vī mranh tĩ ag mré ke tũ vĕ. Kỹ tóg tỹ kanhkã tãn kar ag kri ke nĩ gé sir, ũri.

27 Ěprã ke ag tỹ Topě tũ ki rĩr nỹtĩn kỹ ag tóg ājag tỹ Topě vī mranh ja tigrĩn Topě mỹ nén ũ pũn vén tĩ, kurã kar ki, kar kỹ ag tóg ājag mré ke ag tỹ Topě vī mranh tigrĩn ag jagfy Topě mỹ nén ũ pũn tĩ gé sir. Jesus vỹ Topě vī mranh ja tũ nī inhhã. Hã kỹ

tóg, ã tỹ vãnh fẽg kỹ tóg ag tỹ Topẽ mỹ nén ù pũn ri ke han. Vãnh fẽg pir han tóg, kỹ tóg ã tỹ vãnh fẽg pir ên ki êg tỹ Topẽ vĩ mranh e ja ên tỹ tũ' he kãn.

²⁸ Moisés tỹ êprã ke ag mỹ: “Topẽ tũ ki rĩr,” hen kỹ ag tóg ki rĩr mũ, hã ra ag tóg kygnẽ mág kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ag tỹ tỹ êprã ke nỹtĩn kỹ. Hã ra Topẽ tóg vãnh jykre tãg han kỹ tóg ã kósin mỹ: “ki rĩr jé ã tóg ke mũ, tag to sóg vĩ kãfór han mũ,” he ja nĩ. Û tỹ kygnẽ ja tũ pẽ ên mỹ tóg tag tó ja nĩ, hã kỹ tóg kygnẽnh ke tũ pẽ nĩ gé.

8

Jesus hã tỹ êg jagfy Topẽ tũ ki rĩr

¹ Ha mẽ, sỹ ãjag mỹ nén kãmén ja ti. Tag tó sór ja inh nĩ, ha mẽ. Êg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág hã vĩ nĩ nĩ. Topẽ pẽgja tá tóg nĩ nĩ, kanhkã tá.

² Topẽ nĩg jafã pẽ tá tóg ti tũ ki rĩr mũ. Topẽ nĩgja pẽ ên pi(jé) tỹ êprã ke ag tỹ há nĩ'. Topẽ hã tỹ há vẽ, ên ti. Ên tá tóg nĩ nĩ, êg jagfy, Topẽ tũ ki rĩr nĩ ên ti.

³ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág jykre hã vẽ, ha mẽ. Topẽ mỹ ag tóg nén ù nĩ pũn tĩ, nén ù ù ke gé. Kỹ ù tỹ êg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tag vĩ Topẽ mỹ nén (ũ) nĩm ke mũ gé, Jesus ti, hã vĩ: vãnh fẽg, he mũ.

⁴ Ti tỹ ver tag mũ ga kri mũ ag mré ga kri tĩ ra Topẽ tóg ti mỹ vãnh rãnrãj tag nĩm ke tũ nĩ vẽ, ti tỹ Topẽ tũ ki rĩr jé. Êprã ù tỹ Topẽ tũ ki rĩr mũ ag vĩ nỹtĩ ver, ù tỹ Judeu ag jykre ki Topẽ tũ ki rĩr mũ ù ag.

⁵ Topẽ jo ãn krẽm ag tóg nén ù nĩ pũn tĩ, Moisés tỹ ag mỹ vãnh jykre nĩm kỹ. Topẽ vĩ Moisés mỹ tó ja nĩ, ti tỹ kur tỹ Topẽ jo ãn han jé. Ti mỹ tóg: “ã mỹ sóg

ã tỹ nén han ke mũ ên ti ven kãn huri,” he mũ. “Ã tỹ pãnónh kri nĩ ên kã sóg ã mỹ ven kãn. Sỹ ã mỹ nén ven mũ ên hã han nĩ,” he ja tóg nĩ, Topê ti, Moisés mỹ, hã kỹ tóg han. ĩn ên krēm ag tóg ũri nén ũ ũ pũn tĩ, Judeu ag jykre ki, Topê tũ ki rĩr tĩ ag. Hã ra tóg tỹ kanhkã tá vènh jykre tag hã pẽ tũ nĩ ver. Nén sĩ ki tóg ri ke nĩ, ag tỹ nén han mũ ti, kanhkã tá vènh jykre ri ke sĩ ti nĩ. Jesus hã vỹ kanhkã tá vènh jykre pẽ ên han kãn mũ.

⁶ Hã kỹ Jesus rãnrãj vỹ êprã ke ag rãnrãj kãfór nĩ. Topê vỹ êg mỹ Jesus jênê, ti tỹ êg mỹ vènh jykre tãg nĩm jé, kỹ tóg ti tỹ Moisés tỹ êg mỹ vènh jykre há nĩm ên há kãfór nĩ. Kỹ tóg êg mỹ nén ũ há tâvĩ han ke mũ, Topê ti, ti tỹ Jesus jênên kỹ. Hã kỹ Jesus rãnrãj vỹ Moisés rãnrãj kãfór nĩ, Jesus tỹ êg mỹ vènh pãte fón ken kỹ.

⁷ Topê mỹ tóg pãgsĩ ja nĩ, ã tỹ Moisés mỹ vènh jykre nĩm ja ên ti, hã kỹ tóg vènh jykre tãg han to jykren ja nĩ.

⁸ ã povo jykre ve kỹ tóg ti mỹ kórég nĩ, hã kỹ tóg tag tó, ha mẽ. “Kãnhmar sóg povo tỹ Israel mỹ vènh jykre tãg nĩm ke mũ, Judá krê'krê ag mỹ ke gé,” he ja tóg nĩ, êg jóg mág ti.

⁹ Vènh jykre tãg tag vỹ isỹ ag jóg'jóg ve ag mỹ vènh jykre nĩm ja ên ri ke tũ nĩnh mũ. Ag jóg'jóg ve ag mỹ sóg vènh jykre ũ nĩm ja nĩ gé, isỹ ga tỹ Egito tá ag kãpan kỹ. Ag nĩgé kãgmĩ kỹ sóg ag tatĩn kãtĩ mũ, ag ga pẽ ra. Hã ra ag tóg isỹ ag mỹ vènh jykre nĩm ja ên mranh, hã kỹ sóg sir ag togvãnh ja nĩ,” he tóg, êg jóg mág ti.

¹⁰ “Hã ra sóg vãhã ag mỹ vènh jykre tãg han sór mũ, povo tỹ Israel ag mỹ, ha mẽ,” he tóg, êg jóg mág

ti. “Ăjag krī tỹ ag tóg isỹ ag jyvĕn mũ ĕn ki kanhrĕn ke mũ, kỹ ag tóg han sór ke mũ gé, ti tỹ ag fe kĕkĕ nĭn kỹ. Ag Topĕ vỹ tỹ inh nĭnh mũ, kỹ ag tóg tỹ inh krĕ nỹtĭnh ke mũ gé, ĕn kĕ.”

¹¹ Kỹ ũ tóg ĕ mré ke ag kanhrĕn mĕn ke tũ nĭ ha. “Ĕg jóg mág vỹ ge nĭgtĭ, ge ti nĭgtĭ,” he mĕn ke tũ ag nỹtĭ ha, jagnĕ mỹ. Ag kar vỹ inh ki kanhró nỹtĭnh mũ, ĕn kĕ, ũn kĕsir ag, ũn mág ag ke gé, ĕn kĕ.

¹² Ag tỹ inh vĭ mranh mũ (hĕ) ra sóg ge ra ag jagĕgtĕn ke mũ. Vĕnh pĕte fón jé sóg ke mũ, ag tỹ inh vĭ mranh ja ĕn ti,” he ja tóg nĭ, Topĕ ti.

¹³ Kỹ, Topĕ tỹ vĕnh jykre tĕg han kỹ vĕnh jykre ve ĕn vỹ ti mỹ tỹ vĕnh jykre si nĭ sir. Hĕ ra nĕn (ũ) si kar ĕn vỹ kejĕn tũ' hĕnh ke mũ, kĕnhmar.

9

Vĕsỹ Topĕ jykre mré ũri Topĕ jykre

¹ Topĕ tỹ ag mỹ vĕnh jykre ve ĕn nĭm kỹ tóg ag mỹ ag tỹ nĕn han ke ĕn kĕmĕn ja nĭ. Ag tỹ ti jo ĭn han tó ja ti nĭ, kar kỹ tóg ag tỹ ti jo ĭn krĕm ti mré vĕmĕn ke tó ja nĭ gé, ag tỹ ti mỹ nĕn (ũ) pũn ke ti ke gé.

² Kỹ ag tóg kur tỹ ĭn ĕn han, ti tỹ tỹ Topĕ jo ĭn jĕ jé. Hĕ ra tóg vĕnh kĕpĕm kỹ nĭ, kur tỹ ke gé, kỹ ag tóg ĭn vĕfynyn ki jun vĕn mũ ĕn to ag tóg: “Topĕ mré vĭ jafĕ,” he tĭ. Ĕn tá mesa kri vela tỹ kri vin jafĕ vỹ jĕ, kar kỹ mesa ti ke gé, mesa tỹ kri pĕo vin jafĕ ĕn.

³ Tag pĕte tóg kur nĭ, jĕnkĕ tỹ kur, kỹ kur ĕn pĕte ĭn vĕfynyn ũ vỹ nĭ gé, ũn sĭ. Ĕn to ag tóg: “Topĕ nĭg jafĕ,” he tĭ, ĭn vĕfynyn ĕn to.

⁴ Tá tóg Topĕ mỹ kri nĕn (ũ) pũn jafĕ nĭ, ouro tỹ há ti. Kri ag tóg nĕn ũ ger há pũn tĭ, ouro ĕn kri. Kar kỹ Topĕ caixa vỹ tá nỹ gé. Ti to tĭr hĕ vỹ tỹ ouro

nĩ. Caixa ẽn kãkã ouro tỹ pẽnky vỹ nĩ, kỹ kanhkã tá vễjẽn vỹ pẽnky ẽn ki nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ pão jẽnẽ ẽn ti, ag tỹ ga kórég kri mũn kỹ. Kar kỹ Arão vãtó vỹ kã nỹ gé, ti kãtó ti, kãtó fėj mũ ẽn ti. Caixa ẽn kãkã tóg nỹ nĩ, vãtó ẽn ti. Kar kỹ Topẽ tỹ Moisés mỹ vẽnhrá nĩm ja ẽn vỹ kãki nỹtĩ gé, caixa ẽn kãki. Pó régre ki tóg rãnran ja nĩ, Moisés ti, Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn ti. Pó régre ẽn tóg caixa kãki nỹtĩ gé.

⁵ Caixa ẽn kri tóg nỹtĩ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã régre ag kãggrá, querubim he mũ ẽn, ù tỹ Topẽ rĩnja tá nỹtĩ ẽn. Fěr ag nỹtĩ, kỹ ag fěr tóg krỹg he kỹ nỹtĩ. Ag fěr fẽnja krẽm Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti. Hã ra sóg tag kãmén kãn sór tũ nĩ ver.

⁶ Kỹ tóg vãfynyn régre nĩ, ãn tỹ kur ẽn ti, Topẽ tũ ẽn ti. Ti vãfynyn ve ki ag tóg kãra ge tĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag, kurã kar ki. Tá ag tóg ãjag rãnhrãj ti han tĩ.

⁷ Ti vãfynyn ù ẽn tá tóg kãra rã pin' he tĩ, prỹg kar ki, ag to pã'i mág ti, ti távĩ. Ag mễg kyvénh ma tóg tĩ tĩ, Topẽ mỹ ven jé, Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh pãte fón jé, povo kar mỹ ke gé, ag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ti, ag tỹ mranh sór tũ ra mranh ja ẽn ti.

⁸ Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ kãmén mũ, ùri, vẽnh jykre si ẽn ti. Kur tỹ ãn vãfynyn vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ti vãfynyn ve ẽn tỹ ver ãn krẽm nĩn kỹ ẽg tóg ti vãfynyn ù tá jun ke tũ nĩ ver, Topẽ nĩgjfã tá.

⁹ Ẽg tỹ ùri vэг mũ tag ki kanhrãn jé, hã jé Topẽ tóg vẽnh jykre tag han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ to comparação han jé. Topẽ jo ãn ẽn tá ag tóg Topẽ mỹ nén ù pũn tĩ, kỹ ag tóg ag mễg ti tãnh kỹ pũn tĩ gé. Ag tỹ Topẽ mỹ sĩnvĩ nỹtĩ sór vễ, hã jé ag tóg ti mỹ nén (ũ) pũn tĩ. Hã ra ag tóg ti mỹ pũn mũ ra (ag tóg ti mỹ) sĩnvĩ tũ nỹtĩ, ag jykre tỹ ver kórég nĩn kỹ.

10 Kÿ, ag tÿ ti mÿ pÿn há han jé ag tóg vënh jykre tÿ ge han tÿ gé, ha mē: vëjën to ag tóg jykrén tÿ, kÿ ag tóg vëjën ù to: “tag konh ke tũ ěg nÿ, tag kron ke tũ ěg nÿ,” he tÿ, ti tÿ ag mÿ tó kÿ nÿn kÿ. Kÿ ag tóg goj tÿ vënh kygpe tÿ hën ri ke han han tÿ gé. Tag ki vënh jykre kar vë, ěprã. Kÿ Topë tÿ vënh jykre tãg han kÿ ěn vÿ tóg tũ' he mũ sir.

11 Vãhã Cristo vÿ hur kãtĭg, kÿ tóg tÿ ěg jagfy Topë tũ ki rÿr to pã'i mág nÿ ha, kÿ tóg ěg kren pë han mũ. Ti tÿ Topë jo ĩn kãra rã vÿ ĩn si ěn mág kãfór nÿ gé. Há tãvĭ ti nÿ, Jesus tÿ hë tá Topë tũ ki rÿr nÿ ěn ti. Ěprã ke tÿ ĩn há pijé', tag ki ĩn pijé', kanhkã tá ke vë.

12 Kÿ, Jesus tÿ ěn kãra rã kÿ tóg rã pir han, Topë nĭgjafã pë ěn kãra, Topë tÿ ěg mÿ vënh pãte fón jé. Kÿ tóg, ã tÿ kãra rã kÿ ti pi(jé) ag mēg kyvénh ma vyr', cabrito ěn, monh tãgy ěn. Ā kyvénh hã tÿ tóg ěg kren pë han, Jesus ti.

13 Ũ ter kÿ ù tÿ ti va mũ mũ ěn ag vÿ, ag tÿ Topë jo ĩn kã ra ge sór kÿ ag vÿ Topë tũ ki rÿr tÿ ag mÿ: “ha ěg to tÿ kó kó hé, ěg mēg kyvénh tÿ,” he tÿ. Ag tÿ ag to tÿ kó kó he kar kÿ ag tóg jãnhkri nÿtĭ sir, ag tÿ cabrito kyvénh tÿ ag to tÿ kó kó hen kÿ, ke tũ nÿn kÿ monh kyvénh tÿ, ke tũ nÿn kÿ monh fi pÿr tÿ mrěj tÿ. Ag tÿ ag jãnhkri han jan hã vë.

14 Hã ra Cristo vÿ ã kyvénh hã tÿ ěg jãnhkri pë han. Topë kuprĭg tÿ ti krĭn kÿ tóg Topë mÿ vënh fëg, Cristo ti. Kygnë ja tũ pë ti nÿ, hã kÿ tóg há kar nÿ, ti tÿ vënh fëg kÿ. Ti kyvénh vÿ ěg jãnhkri pë han mũ, ěg jykre mré tóg ěg kuryj han mũ, kÿ ěg tóg vënh jykre kórég han mãn ke tũ nÿ sir, ěg tÿ ěg jykre si tugrĭn ter ke mũ ěn ti. Vãhã ěg tóg Topë tũ han há nĭgtĭ, ũn rÿr nÿ ěn tũ ti.

Cristo tỹ ẽg mỹ vẽn h jykre tãg ma kãtĩg

15 Hã kỹ Cristo vỹ ẽg mỹ vẽn h jykre tãg ma kãtĩg. Ter ja tóg nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽn h pãte fón jé, ẽg tỹ ti jykre ve mranh ẽn ti. Ti ter kar kỹ Topẽ tóg ù ag kuprẽg huri, ag tỹ Topẽ tỹ kanhkã tá ẽg mỹ nén ven ke ẽn ki kanhrãn jé. Jesus tỹ ẽg mỹ han hã vẽ.

16 Kejẽn ù tóg ã ter ke to hã: “iser kar kỹ ẽn vỹ isũ tag mãn ke mũ, ù ẽn vỹ isũ ù mãn ke mũ gé,” he tĩ. Rãn tóg tĩ, tag, kỹ tóg tógfĩg tĩ, vẽn h rá ti. Kỹ ag tóg ag tỹ vẽn h rá ẽn ve sór mũ ra ag tóg ti ter kar kỹ hã vэг tĩ.

17 Ti tỹ ver ter tũ nĩn kỹ ag tóg vẽn h rá ẽn venh ke tũ nĩ. “Iser kar kỹ,” he tóg, hã kỹ ù tóg ver ti tũ mãg tũ nĩ, ti tỹ ver ter tũ nĩn kỹ, ù tỹ rãn mũ ẽn ti.

18 Ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽn h jykre nĩm ja ẽn ti, ti si mré hã. Ag mẽg ter kar kỹ ke ja vẽ.

19 Hã kỹ Moisés vỹ povo kar mỹ Topẽ tỹ ti mỹ nén tó ja ẽn kãmén, Topẽ tỹ nén to ag jyvẽn mũ ẽn ti. Ti tỹ ag mỹ kãmén kar kỹ tóg monh tãgy tãnh kỹ ti kyvénh mãn ja nĩ, cabrito tãnh kỹ ke gé. Goj mãn kỹ tóg ki kujẽn ja nĩ gé, kỹ tóg tỹ kujãjãg mũ, goj mré tóg ti kujãjãg mũ sir, carneiro kyki kusũg mré hã tóg tỹ kujãjãg mũ sir, re no fej mré hã. Kỹ tóg livro kri tỹ kó he mũ, to tỹ krig ke tóg mũ gé, povo kar to tóg tỹ kó kó he mũ gé, ag tỹ jãnhkri kỹ nỹtĩ jé.

20 Ag to tỹ krig ke kar kỹ tóg ag mỹ: “Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han ke mũ to vẽn h kyvénh hã vẽ,” he mũ, “Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽn h jykre nĩm mũ to vẽn h kyvénh hã vẽ,” he tóg mũ, Moisés ti.

21 Kar kỹ tóg ãn tỹ kur to tỹ krig ke mũ gé, pẽnky kar to tóg tỹ kó he mũ gé, ag tỹ Topẽ tũ han jafã kar to. Vẽn h kyvénh ẽn tỹ tóg kri tỹ kó he kãn mũ, ag

kar jãnhkri nýtĩ jé.

²² Ha vé, ag tỹ vãsỹ Topẽ jykre ên ki nén ù tỹ jãnhkri' he sór kỹ ag tóg nén ù kyvénh hã tỹ jagnẽ jãnhkrig tĩ. Pir ti nĩ, ag tỹ nén ù kyvénh tũ ra tỹ jãnhkri' ke mũ ti. Hã kỹ êg tóg ki kanhró nýtĩ. Êg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ tóg êg mỹ êg mễg ter hã tigrĩn vènh pãte fón ja nĩgtĩ, vãsỹ vènh jykre ên ki.

Cristo tỹ êg jagfy ter pir han

²³ Vènh jykre ên vỹ kanhkã tá vènh jykre ri ke sĩ nĩ, hã kỹ vènh mễg kyvénh vỹ nén kar ên jãnhkri han ja nĩgtĩ. Êg tỹ hã ra kanhkã ve jé tóg há tũ nĩ, êg mễg tỹ êg jagfy ter mũ ti. Êg mễg vỹ êg tỹ kanhkã tá jun han ki kagtĩg nĩ.

²⁴ Cristo hã vỹ êg tỹ tá jun han ke mũ. Kỹ tóg êprã ke tỹ Topẽ jo ãn kãra rã ja tũ nĩgtĩ gé, kanhkã jykre ri ke sĩ ên kãra rã ja tũ ti nĩ. Kanhkã pẽ ra tóg vyr, kỹ tóg Topẽ rĩnja tá nĩ nĩ, Topẽ mré vèmén jé, êg jagfy.

²⁵ Kỹ êprã ke ên tóg êprã Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ên tóg prỹg kar ki ag tỹ ãn vãfynyn to: Topẽ nĩgjafã, he mũ ên kãra tóg rã tĩ, ag mễg kyvénh mãn kỹ tóg ra rã tĩ. Hã ra Cristo vỹ vènh fêg pir han.

²⁶ Ti tỹ prỹg kar ki vènh fêg mũ ra tóg ter tỹ hẽn ri ke han ke vẽ vẽ, Topẽ tỹ ga han kar kỹ. Hã ra tóg vãsỹ vènh ven ja tũ nĩ. Uri, kurã tỹ êgno to hã tóg vènh ven pir han, kỹ tóg vènh fêg pir han, êg tỹ Topẽ vĩ mranh ên tỹ tũ' he jé, ã ter tigrĩn.

²⁷ Êprã ke ag vỹ ter pir han tĩ gé. Êg ter kar kỹ Topẽ vỹ êg jykre tugnỹm ke mũ.

²⁸ Tag ri ke ti nĩ, Cristo tỹ vènh fêg mũ ti. Vènh fêg pir han tóg, ã tỹ ãn e tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he jé. Kejẽn tóg kãtĩg mãn ke mũ. Hã ra tóg êg tỹ Topẽ vĩ

mranh ja tigrĩn ter mǎn ke tũ nĩ, ti kǎtĩg mǎn kũ.
 Ęg jé pr̃er jé tóg kǎtĩg ke mũ, ti tỹ ũ tỹ ti kǎtĩg jǎvǎnh
 mũ ag jé pr̃er jé.

10

¹ Ęg tỹ Judeu ag jykre ve kũ ěg tóg ve sĩ han tĩ,
 Topẽ tỹ ěg mỹ nén han sór mũ ti. Pr̃yg kar ki ag
 tóg Topẽ mỹ tân kũ pũn', tân kũ pũn' he tĩ. Hã ra
 ag mẽg tỹ ag jagfy ter mũ ra tóg ag jykre há han ki
 kagtĩg ja nĩgtĩ.

² Ag tỹ Topẽ mỹ nén (ũ) pũn mũ ra ag tóg Topẽ vĩ
 mranh mǎn', mranh mǎn' he tĩ. Ag tỹ mranh tũ nĩ
 ra ag tóg ti mỹ pũn mǎn ke tũ nĩ vẽ, ti tỹ ag mỹ vãnh
 pǎte fón jé. Hã ra ag tóg ki kanhró nỹtĩ, ag tỹ ti vĩ
 mranh tĩ tag, hã kũ ag tóg ti mỹ nén pũn tovǎnh tũ
 pẽ nĩgtĩ, ti tỹ ag mỹ vãnh pǎte fón tovǎnh tũ nĩ jé.

³ Pr̃yg kar ki ag tóg Topẽ mỹ pũn tigrĩn (ag tóg)
 ag tỹ ti vĩ mranh ja ěn mũ ěkrég tĩ.

⁴ Hỹ, monh kyvénh vỹ ěg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũg'
 henh ke tũ pẽ nĩ, cabrito tỹ ěg jagfy ter mũ ěn ti ke
 gé.

⁵ Hã kũ Cristo tóg, ã tỹ ga kri mur ken kũ (tóg)
 Topẽ mỹ: “ag tỹ ãjag mẽg tân kũ pũn mũ ra tóg tỹ
 nén ũ tũ nĩ ã mỹ,” he ja nĩ. “Ag tỹ ã mỹ nén ũ ũ pũn
 mũ ra tóg ã mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ gé. Hã ra ã tóg inh mỹ
 inh fár ti nĩm, isỹ ag jagfy ter jé.

⁶ Ag tỹ ã mỹ ag mẽg pũn mũ ra tóg ã mỹ sér tũ nĩ,
 ag tỹ ã mỹ nén ũ ũ pũn mũ ra. Ag tỹ ã vĩ mranh tag
 tỹ tũ' he ki kagtĩg tóg nĩ, ag tỹ ã mỹ nén pũn mũ tag.

⁷ Hã kũ sóg ã mỹ: “ha vé, sỹ ã mỹ vãnh fẽg ke vẽ,”
 he mũ, “isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ěn tỹ ã mỹ han

je,” he sóg mũ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, iso, ã vĩ rá ki,” he tóg, Cristo ti, Topẽ mỹ.

⁸ Ti mỹ tóg tag tó vén, ha mẽ. “Ag tỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn mũ ra tóg tỹ nén ù tũ nĩ ã mỹ. Ag tỹ ã mỹ ãjag mẽg pũn mũ ra tóg ã mỹ sér tũ nĩ, ag tỹ ã mỹ nén ù ù pũn mũ ra. Ag tỹ ã vĩ mranh tag tỹ tũg' he ki kagtĩg tóg nĩ, tag,” he vén tóg. Hã ra tóg rán kỹ nĩ, Judeu ag tỹ Topẽ mỹ tag pũn je. Ge ra Jesus tóg tag to: “nén ù tũ vễ,” he ja nĩ.

⁹ Tag tó kar kỹ tóg Topẽ mỹ: “ha vé, sỹ ã mỹ vễnh fẽg ke vễ, isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ên tỹ ã mỹ han je,” he mũ gé, Topẽ mỹ. ã tỹ tag tó kỹ tóg vễnh jykre si ên tỹ tũ' he mũ, ùn tãg han je.

¹⁰ Jesus tỹ Topẽ vĩ ki króm ja tigrĩn ẽg tóg ùri tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ ha. Jesus Cristo vĩ ẽg jagfy ter ja nĩ, vễnh fẽg kỹ. Ti ter pir ki tóg ẽg név(e) kajãm kãn, kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vễnh pãte fón kãn mũ sir.

¹¹ Êprã ke ag tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag vĩ kurã kar ki ãjag rãnrãj han tĩ, Topẽ tũ ki rĩr je. Kurã kar ki ag tóg Topẽ mỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ, hã ra ag tỹ Topẽ mỹ nén pũn mũ ên pi(jé) ag tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he ja nĩgtĩ.

¹² Ag jãvo Jesus Cristo vĩ vễnh fẽg pir han, ã ter tigrĩn tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ên tỹ tũ' he kãn. Tag han kar kỹ tóg Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ.

¹³ Tá tóg nĩ nĩ. Topẽ vĩ ti kato vãsãnsãn mũ ag tỹ ti pẽn krêm vin ke mũ. Ag sigse kỹ nỹtĩ to ken hã vễ. Tag hã jãvãnh tóg nĩ nĩ, Jesus ti.

¹⁴ Ti tỹ vễnh fẽg pir ên tigrĩn tóg Topẽ krẽ kar ag krenkren han kãn huri, kỹ ẽg Topẽ mỹ sĩnvĩ nỹtĩ.

¹⁵ Topẽ kuprĩg vĩ ẽg mỹ tag tó tĩ gé. Tag tó tóg mũ, ha mẽ.

16 “Tag pãte sóg ag mÿ vënh jykre tãg han ke mÿ,” he tóg, ãg jóg mág ti. “Vënh jykre tãg ãn hã vë, ha mẽ. Isÿ nén to ag jyvën mÿ ãn tÿ sóg ag fe kãkã nÿm ke mÿ, kÿ tóg sÿ ag krÿ ki rán ri ke nÿnh mÿ sir, kÿ ag tóg han sór ke mÿ,” he tóg.

17 Tag tó kar kÿ tóg tag tó gé, ha mẽ. “Ag tÿ inh vÿ mranh ja ãn mÿ ãkrén mãn ke tÿ inh nÿ ha, ag jykre pãno ãn mÿ ãkrén mãn ke tÿ pë inh nÿ ha,” he tóg mÿ gé.

18 Ha vé, Topë tÿ ãg mÿ vënh pãte fón kÿ ãg tóg ti mÿ nén ù pÿn mãn ke tÿ nÿ ha, ti tÿ ãg mÿ vënh pãte fón kãn kÿ nÿn kÿ, ãg tÿ ti vÿ mranh ja kar ãn ti.

Ëg tÿ Topë to krónh ke tÿ

19 Inh kanhkã, Jesus tÿ ãg jagfy ter tugrÿn ãg tóg jatun mÿ Topë nÿgjafã tá jun ke mÿ.

20 Jesus tÿ ãg jagfy ter ãn tóg ti tÿ kur tÿ jãnkã ãn fÿn rãm ri ke nÿ, ãg tÿ ti nón fÿn rãm ri ke han jé, ãg rÿnrÿr nÿtÿ jé. Topë jo ãn krëm kur tÿ jãnkã nÿfe ãn vÿ jaran ke kÿ sa nÿ, Jesus ter kÿ. Kÿ ãg tóg rã genh há nÿtÿ ha.

21 Ëg jagfy Topë tÿ ki rÿr tÿ to pã'i mág vÿ nÿ nÿ, hã vÿ: Jesus, he mÿ. Topë jamã tá ke ãn ag kar kri ke vÿ tÿ ti nÿ.

22 Kÿ jatun mÿ Topë mré vëmén nÿ. Ti ki rã há han nÿ, ãjag fe tÿ ti ki gemnÿ, ãjag tÿ ti nÿgjafã tá junjun jé. Ón kÿ ti ki ge sór tÿg nÿ. Ëg jãnhkri han tóg, ãg jykre pãno kar tÿ tóg tÿ' hé, ãg tÿ to jykrén mãn tÿ nÿ jé. Ëg tÿ jãnhkri han tóg, ãg tÿ goj jãpri tÿ vënh kype ãn ri ke, kÿ ãg há nÿtÿ.

23 Ti tÿ ãg mÿ nén tó mÿ ãn mÿ ãkrén nÿ, to krónh ke tÿg nÿ, sÿ ãjag mÿ nén tó mÿ ãn to. Ve jé ãg tóg ke

mũ, ti tỹ ãg mỹ nén tó mũ ãn ti. Ủ tỹ ãg mỹ tó ja ãn vỹ ón vãnħ nĩgtĩ, hã kỹ to krónħ ke tũg nĩ.

²⁴ Jagnẽ mĩ ãkrén nĩ, ãjag tỹ jagnẽ jyvẽn jé. “Vẽnħ kar to há nĩmnĩ,” hemnĩ jagnẽ mỹ. “Nén ù há kar han nĩ,” hemnĩ gé jagnẽ mỹ.

²⁵ Ủ ag tóg culto venh kãmũ vãnħ nỹtĩgtĩ. Tag han tũg nĩ. Culto venh kãmũmnĩ. Kỹ jagnẽ jyvẽn nĩ, ãjag tar nỹtĩ jé. Kakó ti nĩ, ti kãtĩg mãn ke kurã ti. Ve há ti tĩ ha, tag.

²⁶ Ha vé, Topẽ vĩ mẽ kãn ãg huri. ãg tỹ ti ki rã kar kỹ culto venh kãtĩg tũ nĩ' hen kỹ, ãg tỹ ge ra Topẽ vĩ mranh sór kỹ mranh tĩ kỹ tóg ù tỹ ãg jagfy kajãm mãn ke tóg tũ tĩ.

²⁷ Hỹ, ãg tỹ mranh sór kỹ mranh kỹ Topẽ vỹ ãg vóg kónãn pẽ han ke mũ. Pĩ tỹ tóg ag tỹ tũ' henh ke mũ, Topẽ ti, ù tỹ ti kato vãsãnsãn mũ ag.

²⁸ Ủ tỹ Moisés tỹ ãg jyvẽn mũ ãn mẽ jãvãnħ nĩ ãn tén ja ag tóg nĩgtĩ, Israel ag, ùn régre ag tỹ ti jykre pãno ve ja tag tugrĩn, ke tũ nĩn kỹ ùn tãgtũ ag. Ti jagãgtãn ja tũ ja ag nĩgtĩ, ùn jykre pãno ãn.

²⁹ Hã ki ãg tóg vég mũ, Topẽ tỹ ãg vóg kónãn pẽ han ke mũ ti, ãg tỹ Topẽ kósin to é he kỹ, ãg tỹ ti vĩ mranh sór kỹ. ãg tỹ mranh sór kỹ ãg tóg ti kyvẽnħ to é he tĩ, ti jykre to. Ti tỹ ãg jãnhkri han ja ãn to é he ãg tóg tĩ sir. ãg mỹ tóg tỹ nén ù tũ nĩ sir, Topẽ kuprĩg tỹ ãg jagãgtãn ja ãn ti. Ủ tỹ tag han mũ vóg kónãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ha vemnĩ.

³⁰ Hã kỹ tóg tag tó, ha mẽ: “ùn jykre pãno ag vóg kónãn jé sóg ke mũ, ag tỹ kajãm jé, ag tỹ nén ù kórég han mũ kar,” he tóg, Topẽ ti. Ủ tỹ tag tó mũ ki kanhró ãg tóg nĩ mỹr. Hã ra tóg tag tó gé, ha mẽ.

“Ă mré ke ag jykre tugnȳm jé tóg ke mü, ěg jóg mág ti,” he ja tóg nĩ gé.

³¹ Rĩr ti nĩ, Topě ti. Ti tỹ ěg to jũ nĩn kỹ tóg jagy tävĩ tĩ, nén ũ jagy kar kăfór ti nĩ.

Ěg tỹ to tar nỹtĩnh ke

³² Ājag tỹ vāsỹ ti mỹ vėnh fěg vén ja ěn kurã mĩ ěkrén nĩ. Ěn kã ag tóg ājag kato vāsãnsãn mág, kỹ ājag tóg ag to vėsỹrénh, kysã tỹ hěn ri ke ki, ājag tỹ Topě vĩ mẽ vén ěn kã. Hã ra ājag tóg to krónh krónh ke ja tũ nĩgtĩ.

³³ Ājag kã ũ to ag tóg vĩ kónãn mág' he ja nĩgtĩ, ěn kã, Topě kato vāsãnsãn mü ag, kỹ ag tóg ājag vóg kónãn gé, hã ra vėnh kar vỹ vé, ag tỹ ājag vóg kónãn ja ti. Ājag kã ũ vóg kónãn ja ag tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ājag kar mỹ jagy tĩ ja nĩgtĩ, ag mré, ājag tỹ tỹ ag mré Jesus ki ge nỹtĩn kỹ.

³⁴ Kỹ ag tóg ājag kã ũ sigse ja nĩ gé. Kỹ ājag tóg ũn sigse kỹ nỹtĩ ěn ag jagãgtãn ja nĩgtĩ, ag tỹ ājag mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kỹ. Pã'i ag tỹ ājag tỹ nén gég mü ra tóg ājag mỹ sér nĩ ja nĩgtĩ. Ājag tỹ kanhkã tá nén ũ há tävĩ ěn venh ke hã mĩ ājag tóg ěkrén ja nĩgtĩ, ag tỹ ājag tỹ nén génh kỹ, Jesus tugrĩn. Ājag tỹ kanhkã tá nén venh ke ěn vỹ tũ' henh ke tũ pě nĩ.

³⁵ Kỹ ũri to krónh ke tũg nĩ gé. Ājag tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ ājag tóg nén ũ há tävĩ venh ke mü, ha mẽ. Ājag vėsỹrénh ja ěn kaja ri ke ve jé ājag tóg ke mü.

³⁶ Ěg tỹ ti tũ han to tar nỹtĩnh ke vė, ěg tỹ ti tovãnh ke tũ pě nỹtĩnh ke vė. Tag hã vỹ há nĩ. Kỹ ājag tỹ Topě tỹ ěg mỹ nén tó mü ěn han kãn kỹ nỹtĩn kỹ ājag tóg venh ke mü, ti tỹ ěg mỹ nén (ũ) ven ke mü ěn ti.

³⁷ Hã kÿ tag vÿ rán kÿ nĩ, Topẽ vĩ rán ki, ha mẽ: “kãnhmar pẽ ti jun ke mũ, ãn kãtĩg ke mũ ẽn ti. Kãtĩg mé han jé tóg ke mũ, ha vemnĩ.

³⁸ Kÿ ù tÿ inh ki ge kÿ nÿtĩ ẽn ag hã vÿ krenkren ke mũ, inh mré ke ẽn ag, isÿ ãn mÿ vẽn pãte fón mũ ẽn ag. Jãvo ù tÿ isovãnh mũ ẽn vÿ inh mÿ kórég nĩnh mũ,” he tóg, Topẽ ti.

³⁹ Êg pi(jé) ti tovãnh ke mũ', kÿ êg tóg ù tÿ ti tovãnh mũ ẽn ag vãgfor ẽn ri ke han ke tũ nĩ gé. Ti ki rã kÿ êg tóg nÿtĩ, hã kÿ êg krenkren ke mũ.

11

Û tÿ êg jo Topẽ ki ge kÿ nÿtĩ ag

¹ Topẽ ki rã to ken hã vẽ, hã vÿ: ti tÿ êg mÿ nén tó mũ ẽn kri nĩm, he mũ. Ti tÿ nén ù to: “ve jé ãjag tóg ke mũ,” he mũ ẽn kri fi jé êg tóg ke mũ, êg tÿ ver vég tũ ra.

² Ti si ag vÿ kri nĩm kÿ ti ki ge ja nĩgtĩ gé. Hã kÿ ag tóg Topẽ mÿ tÿ ãn há ja nÿtĩgtĩ, vãsÿ ke ag, ha mẽ.

³ Êg tÿ Topẽ ki rã kÿ êg tóg ki kanhró nÿtĩ, ti tÿ ã vÿ tÿ êg tÿ nén vég mũ kar hyn han ja ti. Ti vÿ vég tũ êg tóg nĩgtĩ, kÿ tóg êg tÿ nén vég tũ tÿ tóg êg tÿ vég mũ hyn han ja nĩgtĩ, Topẽ ti, ã vÿ tÿ tóg nén kar hyn han ja nĩgtĩ.

⁴ Kÿ Abel vÿ Topẽ ki rã kÿ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kÿ tóg Topẽ mÿ pũn há han, ti tÿ ti mÿ ã mẽg pũn kÿ. Jãvo ti kãke tÿ Caim vÿ ti ki rã ja tũ nĩ, kÿ tóg Topẽ mÿ nén ù pũn tĩ (hã) ra (tóg) ti mÿ pũn kónãn. Abel tÿ Topẽ ki rã kÿ tóg Topẽ mÿ pũn há han ja nĩ, Abel tÿ ti mÿ pũn mũ ẽn ti. Topẽ tÿ Abel to: “inh mÿ tóg tÿ ãn jÿkre kuryj nĩ,” he ja vẽ, hã kÿ ti tũ tóg pũr há

han. Ter ti huri, Abel ti, hã ra ãg tóg ti tỹ nén han ja t McGrĩn Topẽ ki ge ki kanhrãn mũ sir.

⁵ Enoque vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ Topẽ vỹ ti jé prẽr, ti tỹ kanhkã ra tĩg jé, ti rĩr ra, ti ter tũ ra. Ti ve mãn tũ ag tóg, Topẽ tỹ ti jé prẽr kar kỹ, hã ra tóg ã ter tũ ra kanhkã ra vyr. Topẽ tỹ ti jé prẽr to hã tag vỹ ti to rãn kỹ nĩ Topẽ vỹ tỹ rãn kỹ nĩ ki, ha mẽ: “Topẽ tỹ ti jykre ve kỹ ti fe tóg mrin ke mũ,” he ja ti nĩ, Enoque to.

⁶ Ëg tỹ Topẽ ki ge tũ nỹtĩn kỹ tóg ãg to há nĩnh ke tũ nĩ, Topẽ ti. Ëg tỹ Topẽ ra mũ sór kỹ ãg tóg tag to jykren ke mũ, ha mẽ. “Topẽ vỹ nĩ,” he jé ãg tóg ke mũ. Kỹ ãg tóg ti to: “ãg tỹ ti to mũ kỹ tóg ãg mũ nén ù há ãn nĩm ke mũ, ti tỹ ãg mũ nén tó ja ãn ti,” henh ke mũ gé. Tag tó kỹ ãg tóg ti to mũnh ke mũ, kỹ tóg ãg mũ han ke mũ, ha vemnĩ.

⁷ Noé vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ Topẽ vỹ ti mũ tó ja nĩ, ag kar tỹ kar kỹ ti jagy venh ke ti, hã vỹ: ta kutẽ, he mũ. Kỹ tóg Topẽ vỹ kri fi kỹ canoa mág ãn han mũ, kỹ tóg han kãn kar kỹ (tóg) ki rã kỹ (tóg) kren mũ, ti prũ fi mré, ti krẽ mré ke gé. Topẽ ki rã kỹ tóg ù tỹ Topẽ kato vãsãnsãn mũ ag mré tĩg mãn ja tũ nĩ. Hã kỹ Topẽ vỹ ti mũ ùn jykre kuryj ag tỹ nén venh ke ãn ven, ti tỹ ù tỹ ti ki rã kỹ nỹtĩ ag mũ nén ven ke ãn tĩ.

⁸ Abraão vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Topẽ vỹ kri nĩm ja nĩgtĩ. Topẽ tóg ti mũ: “ha tĩg,” he mũ, kỹ tóg tĩg ja nĩ, ga ù ra, Topẽ tỹ ti mũ ga nĩm ke mũ ãn ra. ã tỹ ki kagtĩg ra tóg ra tĩg ja nĩ. ã jamã tá kãkutẽ kỹ tóg ã tỹ ki kagtĩg ãn ra vyr, Abraão ti.

⁹ Topẽ ki rã kỹ jẽ kỹ tóg ga ãn mũ tĩg ja nĩgtĩ. Topẽ tỹ ti mũ ga ãn nĩm sór ja vẽ, hã ra tóg tỹ ã tũ tũ ra tóg

mĩ tĩg ja nĩgtĩ, tá. Kur tỹ ĩn krēm ěmãñ kỹ tóg ga ěn mĩ tĩg ja nĩgtĩ, ti kósin tỹ Isaque mré, Isaque kósin tỹ Jacó mré ke gé. Ti krě'krě ag vỹ ti mré ga ěn venh ke ja nỹtĩ gé, hã kỹ Topě tóg Abraão mỹ tó ja nĩ, hã ra ag tóg ver vég tũ nĩ.

¹⁰ Ge ra tóg tovãñh ja tũ nĩgtĩ. Cidade tỹ Topě tũ ěn ve sór ja ti nĩ, ũ tỹ tũg ke tũ pě ěn. Topě hã vỹ cidade ěn han. To jykrén kỹ tóg han. Ti pí(jé) ěprã ke ag cidade ri ke nĩ'. Ěn ve sór kỹ tóg ti tovãñh ja tũ pě nĩ, hã kỹ tóg vé, Abraão ti.

¹¹ Sara fi vỹ Topě ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ fi tóg ã kófa pě ra (fi tóg) kufyg ja nĩgtĩ, Topě tỹ fag tỹ tag to tar han kỹ, Sara fi, fi mén tỹ Abraão mré. Ũ tỹ fag mỹ: “kósin ve jé ãjag tóg ke mũ,” he mũ ěn vĩ kri fi kỹ fag tóg ve ja nĩgtĩ.

¹² Hã kỹ ũn pir ěn, ũn kófa pě ěn krě'krě vỹ e tãvĩ nỹtĩ, krĩg e ěn ri ke, goj fyr mĩ rỹñhrỹj e ěn ri ke, goj kafã tũ fyr ěn mĩ rỹñhryj e ěn ri ke.

¹³ Topě ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag kãgter, Abraão, Isaque, Jacó. Topě vỹ ag mỹ ga ěn tó ja nĩ, hã ra ag tóg ve ja tũ nĩ ver. Ājag tỹ ve pě han tũ ra ag kãgter. Ve sĩ han ja ag tóg nỹtĩgtĩ, Topě tỹ ag mỹ ga tó ja ti, hã ra ag tóg ve pě han ja tũ nĩ kỹ tóg ag mỹ ěg tỹ kór há tá nén ũ vég mũ ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Ag tỹ venh ke to tóg ag mỹ sér gy tĩ hã ra. “Tag ki, ga kri ěg tóg ũn pygsa mũ ěn ri ke han tĩ, ěg jamã vỹ tỹ tag ki ke tũ nĩ,” he ag tóg tĩ.

¹⁴ Ag jamã pě jãvãñh kỹ ag tóg ga kri mũ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg: “ěg jamã pě tũ vē, tag ki,” he ja nĩgtĩ.

¹⁵ Ag pí(jé) ãjag jamã si ěn ra vỹn vỹn ke sór ja nĩgtĩ', hã kỹ ag tóg vỹn vỹn ke ja tũ nĩ.

16 Ęmã há pẽ ěn ve sór ja ag tóg nĩgtĩ, kanhkã tá. Hã kũ ag tóg Topẽ mũ há ja nỹtĩ, ti pi(jé) ag to mũ'ãg ke mũ'. Hã kũ tóg vẽso: “Abraão Topẽ, Isaque Topẽ, Jacó Topẽ vỹ tỹ inh nĩ,” he tĩ, Topẽ ti. Cidade han tóg, ag mũ, kanhkã tá.

17 Abraão vỹ Topẽ ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kũ tóg Isaque nenh ja tũ nĩgtĩ. Topẽ mũ tóg ti fẽg, Topẽ tỹ ti mũ ti kósin to vĩn kũ. Ti kósin pir ja vẽ, hã ra tóg ti tãnh kren, Topẽ mũ.

18 Topẽ tóg Abraão mũ: “ã kósin tỹ Isaque krẽ vỹ e nỹtĩnh mũ,” he ja nĩgtĩ.

19 Kũ tóg, ti tỹ ti tãnh kren kũ tóg: “Topẽ hỹn ti rĩn mãn ki kanhró nĩ, isỹ ti tén kũ,” he mũ. Hã kũ tóg ti ve mãn gé. Ti tỹ ti tãnh kren kũ tóg Topẽ mũ ti tỹ ti tãnh ri ke nĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ti ve mãn, Topẽ tỹ ti mũ: “ti tãnh tũg ra,” hen kũ.

20 Isaque vỹ Topẽ ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kũ tóg Jacó mũ vĩ há han, Esáu mũ ke gé, ti tỹ ag mũ ag tỹ nén venh ke ěn tó kũ.

21 Jacó vỹ Topẽ ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kũ tóg ã ter ke to hã (tóg) José krẽ régre ěn ag mũ vĩ há han gé. Kũ tóg ã vátó to jẽ kũ (tóg) Topẽ krẽm mũg ke mũ, kũ tóg Topẽ mũ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩ.

22 José vỹ Topẽ ki rã kũ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kũ tóg ã ter ke nỹ ra tóg ã ter ken jo (tóg) Israel ag mũ kãmén ja nĩgtĩ, ag krẽ'krẽ ag tỹ ga tỹ Egito tá kãpanh ke ěn ti. Kũ tóg ag tỹ kãpanh ke ěn tó kũ (tóg) ag mũ to vĩ ja nĩ, ag tỹ ti kuka gé kãmũnh jé, ag kãmũnh ken kũ.

23 Moisés han mũ fag vỹ Topẽ ki ge kũ nỹtĩ gé, hã kũ fag tóg Moisés péju, ti mur kar kũ, kysã tãgtũ ki. Fag mũ tóg sĩnvĩ nĩ ja nĩgtĩ, gĩr sĩ ti. Kũ fag tóg

pã'i mág kamêg sór ja tũ nĩ, pã'i mág tỹ: “gĩr gré ag kãgtén kãn nĩ,” he mũ ra.

²⁴ Moisés vỹ Topê ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg, ã mog kar kỹ (tóg): “inh pi(jé) tỹ Faraó kósin fi kósin nĩ,” he ja nĩgtĩ.

²⁵ Ti tỹ Topê povo ag mré jagtar nĩ ra tóg ti mỹ tỹ nén ù tũ nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg Egito tá ke ag mré rico nĩ sór ja tũ nĩgtĩ. Topê vĩ mranh kỹ ag tóg ón kỹ rico nỹtĩ ja nĩgtĩ, Egito tá ke ag.

²⁶ Ęg tỹ Cristo tigrĩn jagtar nỹtĩ tag tóg ti mỹ ěg rico nỹtĩ tag há kãfór nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ Egito tá ke ag rico tag tóg ti mỹ kórég ja nĩgtĩ, Moises mỹ. Topê tỹ kankã tá ěg mỹ nén ù há nĩm ke ěn hã to tóg jykren ja nĩgtĩ.

²⁷ Moisés vỹ Topê ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ga tỹ Egito tá kãkutê ja nĩgtĩ, pã'i jũ kamêg vãnh nĩn kỹ. Topê vég tũ ěg tóg nĩgtĩ, hã ra tóg Topê hã ki ěkren kỹ nĩ ja nĩgtĩ. Ti vĩ tóg ti mỹ ti tỹ ti vég nĩ ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg krónh ke ja tũ nĩgtĩ, Moisés ti.

²⁸ Moisés vỹ Topê ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg Israel ag mỹ festa tỹ Páscoa ěn nĩm. Ag mỹ tóg: “ĩn jãnkã to tĩn, ovelha kyvénh tỹ,” he mũ, “Topê tỹ jēnē jafã tỹ ājag krē ve ag kãgtén tũ nĩ jé,” he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti, Israel ag mỹ. Hã kỹ ag tóg festa tỹ Páscoa ěn han tĩ, ũri.

²⁹ Israel ag vỹ Topê ki ge kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ ag tóg goj kusũg he mũ ěn kã rêgrêg há han inhhã, ěg tỹ ga kri mũ ěn ri ke han ag tóg. Mrinmrér ja tũ ag tóg nĩgtĩ. Egito tá ke ag tỹ ag nón kã rêgrêg sór mũ ra tóg ag kri rũm ke mũ sir, goj ěn ti, kỹ ag tóg nỹgnỹr kỹ kãgter kãn mũ sir.

³⁰ Israel ag vỹ Topê ki ge kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ cidade tỹ Jericó jy ró ên vỹ vêsóg ki kórég kãn ja nĩgtĩ. Ag tỹ pênĩn mũ tỹ 7 (ke) han kar kỹ tóg vêsóg ki kórég ja nĩ, ag tỹ kurã tỹ 7 (ke) ki pênĩn mũ kar kỹ.

³¹ Raabe fi vỹ Topê ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Ûn mén (ka)mê vỹ tỹ fi nĩ ja nĩgtĩ, hã ra fi tóg Topê ki rã. Hã kỹ fi tóg Israel ag mỹ: “ha kãge jêg,” he ja nĩ, ù tỹ fi jamã venh kãmũ mũ ag. Hã kỹ ag tóg fi tén ja tũ nĩ gé. Cidade tá ke kar kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ Topê vĩ mẽ sór ja tũ tugrĩn, hã ra fi tóg inhhã kren ja nĩgtĩ.

³² Inh hỹn ù tónh ke mũ gé ver'. Isỹ ag tó kãn sór mũ ra tóg inh mỹ vênhmỹ tĩ. E ag nỹtĩ, e tâvĩ, Gideão ti, Baraque ti, Sansão ti, Jefte ti, Davi ti, Samuel ti, Topê vĩ tó tĩ kar ag.

³³ Topê ki ge kãn kỹ ag nỹtĩ, hã kỹ ag tóg pã'i ag mré vênh génh han, hã ra ag tóg pã'i ên ag tỹ hên ri ke kãn. Vênh jykre kuryj han ag tóg tĩ, vênh kar mỹ. Kỹ Topê tóg ag mỹ ã tỹ ag mỹ vênh jykre há tó mũ ên tỹ ag mỹ ven mũ sir. Mĩg tỹ ù mãn sór mũ ra tóg ti tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé, mĩg ti.

³⁴ Pĩ gru jagy ên vỹ ag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé, ù tỹ Topê ki ge kỹ nỹtĩ ag. Û tỹ rógro tỹ ag tén sór mũ ra tóg ag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé. Ag krój nỹtĩ ra ag tóg tar gy nỹtĩ ja nĩgtĩ. Vênh génh han kỹ ag tóg rará há han, kỹ ag tóg ag kato vãsãnsãn mũ ag tỹ pêtê han gé.

³⁵ Ûn tỹtã ù fag vỹ, ãjag krê ter kar kỹ fag vỹ ag ve mãn, ag tỹ ag rĩn mãn kỹ, Topê ki ge kỹ nỹtĩ ên ag.

Hã ra ag kato vãsãnsãn mũ ag vỹ ag to jũ mág, kỹ ag tóg ag kãmĩ ù ag vóg kónãn gé. Kỹ ag tóg ag

kygrëg gé, ù tỹ Topě ki ge kỹ nỹtĩ ag, ag tỹ Topě to jũ kỹ, ù tỹ ag kygrëg mũ ag. Ag mỹ ag tóg: “ãjag tovãnh jé ěg tóg ke mũ, ãjag tỹ Topě tovãnh kỹ,” he ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg Topě tovãnh sór ja tũ nĩ. Ag tỹ kanhkã tá rĩnrĩr nỹtĩ sór ja vë, hã kỹ ag tóg Topě tovãnh ja tũ nĩ.

³⁶ Ag kãmĩ ù ag to ag tóg é he mũ gé, kỹ ag tóg ag mrãnmrãn gé, ag sigse ag tóg, ke gé, kỹ ag tóg vëse jafã kãtã ag vãm gé.

³⁷ Pó tỹ ag pin kỹ ag tóg ag kãgtén gé, ránran jafã tỹ ag tóg ag ránran gé, serrote tỹ. Rógro tỹ ag tóg ag kãgtén gé, Topě ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ag tỹ hẽ mũ mũn kỹ ag tóg carneiro fãr tỹ kur rĩnh ja nĩgtĩ, cabrito fãr tỹ kur ke gé, ag tỹ Topě ki ge tigrĩn jagtar nỹtĩn kỹ. Vějën ve ja tũ ag tóg nĩgtĩ kejën, jagãgtar ag tóg nỹtĩ, ag vóg kónãn ja ag tóg nĩgtĩ gé.

³⁸ Ag mré ke ag vỹ kórég pẽ nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg ùn há tag ag to kórég nỹtĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ga kórég kri mũ ja nỹtĩgtĩ, ag jo pétë kỹ, sór kri ag mũgtĩ, kỹ ag tóg pãnónh nor kãki nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ga nor kãki ke gé, ù tỹ Topě ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ěprã ke ag vỹ ag to jũ mág nỹtĩ ja nĩgtĩ.

³⁹ Ag tỹ Topě ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg hã ra ag to há nĩ, Topě ti. Hã ra ag tóg tag ki ve ja tũ nĩ ver, ag tỹ nén ve sór mũ ěn ti, Topě tỹ ag mỹ nén tó ja ěn ti.

⁴⁰ Topě vỹ ěg to jykrén ja nĩ gé, hã kỹ tóg ver ag mỹ ven ja tũ nĩ. Ti tỹ ěg mré ag mỹ ven sór vë, ěg tỹ jagnë mré kanhkã tá junjun jé.

12

Topě tỹ ěg kanhrãn sór mũ

¹ Ha vé, e tãvĩ ag nýtĩ, ù tỹ ãg jo Topẽ tovãnh tũ ag. ãg pãnĩn ag e nýtĩ, ãg ve kỹ. Kỹ tóg há tĩ, ãg tỹ Topẽ japry jagma mũ há han ke ti, ti jamĩn jagma. ãg tỹ corrída han ri ke ti nĩ. ãg tỹ tỹ vaj kỹ corrída han ken kỹ ãg tóg vẽnkhán há han ke mũ. “Sỹ tag han kỹ inh mỹ corrída to krónh kenh ke tũ nĩ vỹ?” he ãg tũ. “Ne nỹ isar han mũ, corrída to?” he ãg tóg tĩ gé. ãg tỹ nén han ke mũ ãn tovãnh ãg tóg tĩ, ãg tỹ corrída to krónh ke tũ nĩ jé. Topẽ jykre ri ke ti nĩ, tag ti. “Tag mỹ Topẽ to isar han mũ vỹ?” hemnĩ, ãjag tỹ nén han ke mũ ãn kar to. ãjag tỹ nén han ke mũ tugrĩn ti to tar nýtĩn kỹn há tĩ. ãjag tỹ nén han ke mũ ãn tugrĩn ti to krónh kenh ha mẽ tĩn kỹ han tũg nĩ, tovãnh nĩ. Ti vỹ mranh sór tũg nĩ gé. Tag vỹ ãg kókén pẽ han tĩ. ãjag tỹ nén han tĩ tag kar tovãnh kỹ ãjag tóg ti jykre hã to krónh kenh ke tũ pẽ nĩ.

² Jesus hã mũ ãkrén nĩ, ti jykre hã tỹ krĩn kỹ nýtĩmnĩ. Ti hã vỹ ãg tỹ Topẽ ki rã han, kỹ tóg ãg tỹ ti tovãnh ke tũ han ãn ki kanhró nĩ gé. Cruz to sa kỹ tóg ter mỹr, ag tỹ ti to é he mũ ra tóg ti mỹ tỹ nén ù tũ tĩ. Ti tỹ kar kỹ nén venh ke ãn mũ tóg ãkrén ja nĩ, nén tỹ ti mỹ sér nĩnh ke ãn mũ. Hã kỹ tóg ùri Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ.

³ Jesus mũ ãkrén nĩ. ãprã ke kar ag vỹ ti kato vỹ ja nĩgtĩ, ù tỹ Topẽ vỹ mranh mũgtĩ ãn ag, ge ra tóg Topẽ to krónh ke ja tũ nĩgtĩ, Jesus ti. Ti ki ãkrén kỹ to krónh krónh ke tũg nĩ, to: “ron inh mũ,” he tũg nĩ gé.

⁴ Ha vé, Topẽ vỹ mranh tũg nĩ. ãjag tỹ ti vỹ mranh sór mũ tag kato vãsãnsãn nĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg to ter mũ.

⁵ Ājag mǝ Topě tǝ ěg jyvĕn ěn kǎ jatu'? Ēg jyvĕn kǝ tóg tag tó, ha mĕ. Ā krĕ mǝ tóg tag tó, Topě ti, ha mĕ: “inh kósin, isǝ ā vóg kónǎn kǝ inh mǝ vĕnh nenh tǝg nǝ,” he tóg. “Isǝ ā mǝ vǝ tar han mǝ ra to krónh ke tǝg nǝ.

⁶ Isǝ ā to há nǝn kǝ, hǎ kǝ sóg ā mǝ vǝ tar han tǝ. Ā kanhrǎn jé ke vĕ. Isǝ ā mǝ: “inh kósin vǝ tǝ ā nǝ,” hen kǝ sóg ā mrǎnmrǎn tǝ gé, ā kanhrǎn ti jé,” he tóg, Topě vǝ tǝ rǎn kǝ nǝ ki.

⁷ Hǎ kǝ ti tǝ ājag mrǎnmrǎn tag to tar nǝtǝmǝnǝ. Ājag kanhrǎn jé ke vĕ. Topě tǝ ājag mǝ: “inh krĕ,” he vĕ. Ēg panh vǝ ěg mrǎnmrǎn kǝ ěg kanhrǎn ja nǝgtǝ gé. Vĕnh kar jykren hǎ vĕ. Topě vǝ ā krĕ kar mrǎnmrǎn kǝ ag kanhrǎn tǝ.

⁸ Kǝ, ti tǝ ājag mrǎnmrǎn tǝ nǝ ra ājag pi(jé) tǝ ti krĕ pĕ nǝtǝnh mǝ vĕ'.

⁹ Ha vé, ěg han mǝ fag vǝ ěg mrǎnmrǎn tǝ, ěg kanhrǎn jǎvǎnh nǝn kǝ, kǝ ěg tóg fag kamĕg tǝ. Kǝ ěg tóg Topě kamĕg kǎfór han ke mǝ, ũ tǝ ěg rǝnrǝ han mǝ ti, ěg jóg mág ti.

¹⁰ Kǝ ũ tǝ ěg han mǝ tóg ěg to ā jykre fi ja nǝgtǝ. To jykren kǝ tóg ěg mrǎnmrǎn tǝ kejĕn, ěg sǝn kǎ. Kejĕn tóg ā tǝ kygnĕ kǝ nǝ ra ěg kanhrǎn sór tǝ gé, ěg panh ti. Hǎ ra Topě tǝ ěg mrǎnmrǎn kǝ tóg to jykren há han tǝ inhhǎ. Ti tǝ ěg kǎnhrǎn há han sór vĕ, ěg tǝ ti ri kén kygnég tǝ nǝ jé, ěg tǝ ti ri kén há tǎvǝ nǝtǝ jé.

¹¹ Ti tǝ ěg mrǎnmrǎn ěn kǎ tóg ěg mǝ sér tǝ nǝ ver. Ēn kǎ tóg ěg mǝ jagy tǝ. Kar kǝ ěg tóg vǎhǎ vég tǝ, ti há nǝ ja ti, ěg tǝ kanhrǎn há han kar kǝ. Ti tǝ ěg mrǎnmrǎn hǎ kǝ ěg tóg vĕnh jykre há han ěn ki kanhrǎn mǝ sir, jagnĕ krǝ kuprǎg ki ěg kanhrǎn mǝ gé sir.

Ĕg tỹ jagně tar han ke

¹² Krónh ke ve ājag tóg nĩ, kỹ ājag tóg tỹ ũn kaga tũg kórég ěn ri ke nỹtĩ. To tar' he mǎn nĩ, ājag tỹ mũ há han mǎn jé.

¹³ Topě japry kuryj hǎ jagma ěvǎnh nĩ, kỹ ũ tỹ ājag mỹ to krónh ke ha mē ěn ag vỹ ājag mré to tar' he mǎn mũ gé. Topě jykre tovǎnh sór nĩ ve ājag nỹtĩ, hǎ ra tóg ājag tar han mǎn sór mũ.

¹⁴ Věnh kar mré věnh jykre kuryj han sórmnĩ. Kỹ Topě vĩ ki króm kỹ kygně sór tũg nĩ. Ĕg tỹ tag to vǎsǎn tũ nĩn kỹ ěg pi(jé) ěg jóg mág venh ke mũ'.

¹⁵ Věnh ki rĩr há han nĩ, ājag kǎmĩ ũ tỹ Topě tỹ ěg jagǎgtǎn mũ tag to é he tũg jé. Ājag kǎmĩ ũn pir tỹ věnh jykre kórég to tar nĩn kỹ tóg ěg mỹ ti tỹ ũn e ag krĩn kónǎn ha mē tĩ, ag tỹ ti jykre kórég ěn ri ke nỹtĩ jé. Kỹ tóg ěg jakré kǎmĩ vǎnh jagy ri ke nĩ. Ĕg jakré kókég ti tĩ, věnh jykre kórég tỹ ěg kókén ri ke.

¹⁶ Věnh ki rĩr há han nĩ gé, ājag kǎmĩ ũ tỹ Esáu jykre kórég ěn ri ke han tũ nĩ jé, ũ tỹ Topě kato vǎsǎn tũ nĩ jé. Esáu vỹ Topě to é he ja nĩgtĩ, kỹ tóg vějěn tigrĩn ǎ panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn kren. Ā jǎvy mỹ tóg tovǎnh, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn ti, ǎ jěn ke pir tigrĩn mỹr. Ti tỹ ǎ panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ěn to é he hǎ vě.

¹⁷ Kar kỹ tóg mē sór ja nĩ, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti, hǎ ra tóg mēg tũ nĩ sir. Kỹ tóg fỹ ja nĩgtĩ, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han jé, vǎhǎ tóg ti mỹ e nĩ ja nĩgtĩ, hǎ ra tóg sir rǎké ja nỹ. Mēg tũ tóg nĩ sir, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti. Tag ri ke han sór tũg nĩ.

Topě jũ tỹ jagy pě

18 Vāsỹ Topẽ vỹ ěg jóg'jóg ve ag mỹ ã jykre nĩm ja nĩgtĩ. Pãnónh tỹ Sinai tá ag tóg junjun ja nĩgtĩ. Pĩ ve ag tóg, tá, kỹ tóg tá kuty nĩ ja nĩgtĩ gé, kuty pẽ, kóho jũ ke gé.

19 Kỹ trombeta ěn vỹ kyr ja nĩgtĩ gé. Kỹ Topẽ vỹ ag mỹ vĩ ja nĩ gé. Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag tóg jũrũn ke ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ti mỹ to vĩ mũ, ti tỹ ag mỹ vēmén tũ nĩ jé, ti tỹ ag kãnhmỹ Moisés hã mré vēmén jé, ěgno ki.

20 Ag mỹ tóg: “ãjag mẽg ù tỹ pãnónh tag rã hã jun kỹ ti tén nĩ,” he ja nĩ, “pó tỹ ti pin kỹ, ãjag krẽ ke gé, ãjag prũ fag ke gé, ãjag tỹ tá nén vég mũ kar ěn ti. Ti tỹ pãnónh tag vóg tigrĩn ti tén nĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti. Hã tóg ag mỹ e ja tĩgtĩ.

21 Topẽ tỹ ag mré vēmén kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ nĩ ja nĩgtĩ, Moisés mré hã, hã kỹ tóg: “jũrũn ke inh, mũmẽg kỹ,” he mũ gé, Moisés ti.

22 Hã ra tóg ag tỹ nén ve ja ěn ri ke tũ nĩ, ěg tỹ ũri Topẽ rĩnja tá jun ke ti. Pãnónh ěn ri ke tũ ti nĩ, ěg tỹ kanhkã tá nén venh ke ti. ěg tỹ kanhkã tá jun ken kỹ ěg ter mãn ke tũ nĩ gé, ěg tỹ kanhkã tá pãnónh tỹ Sião he mũ ěn tá jun ken kỹ. Topẽ jamã tá ke vẽ, ũn rĩr mũ ěn jamã tá ke vẽ, hã vỹ: Jerusalém, he mũ, kanhkã tá cidade ěn ti. Topẽ tỹ jěgně jafã ag vỹ tá nỹtĩ. E tãvĩ ag nỹtĩ, e tãvĩ, ti tỹ jěgně jafã ag. Festa mág pẽ vẽ, tá.

23 Kỹ Topẽ krẽ sanh kar ag vỹ tá nỹtĩnh ke mũ gé, ũn tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar. Ag jygjy vỹ kanhkã tá rán kỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ vỹ tá nĩ gé, ù tỹ vėnh kar jykre tugnỹm ke ti. Kỹ ù tỹ ěg jo Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag kuprĩg vỹ tá nỹtĩ gé, ù tỹ ěg jo tá junjun mũ ěn ag.

24 Kỹ Jesus vỹ tá nĩ gé, ù tỹ ěg mỹ vėnh jykre tãg

nĩm mũ ẽn ti, ù tỹ ẽg jagfy ter mũ ẽn ti, kỹ ẽg tóg ti kyvénh tugrĩn jãnhkri nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽn pãte fón ti kỹ. Topẽ tỹ Abel kyvénh ven kỹ tóg jũ mũ, ù tỹ ti tén ja ẽn to. Topẽ tỹ Jesus kyvénh ven kỹ tóg jãvo ẽg mỹ vẽn pãte fón mũ. Ẽg tũn hã vễ, Jesus tỹ ẽg mỹ vẽn jykre nĩm jan hã vễ, hã kỹ tóg Moisés jykre kãfór nĩ, Jesus ti.

²⁵ Hã kỹ jẽmẽ há han nĩ. Ủ tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó mũ ẽn vĩ jẽmẽ há han sórmnĩ. Ẽg jóg'jóg ve ù ag vỹ Topẽ vĩ mẽ sór ja tũ nĩgtĩ, ti tỹ ag jyvẽn mũ ra. Hã kỹ ag krenkren ja tũ nĩ. Kỹ ẽg krenkren ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ù tỹ kanhkã tá nĩ ẽn to ẽg mré vẽnén sór mũ ẽn vĩ jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ, ti tỹ ẽg jyvẽn mũ ti.

²⁶ Vãsỹ tóg, ã tỹ ẽg jóg'jóg ve ag mré vẽnén kỹ tóg ga tỹ ragra ke han ja nĩgtĩ. Ủri tóg ẽg mỹ tag tó, ha mẽ. “Ga tỹ ragra ke pir han mãn jé sóg ke mũ,” he tóg. “Ẽn kã kanhkã vỹ ragra ke mũ gé, ha vemnĩ,” he tóg.

²⁷ Ti tỹ: “ke pir han mãn jé sóg ke mũ,” hen kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ã tỹ nén han ja tag tỹ tũ' he sór mũ ti, ti tỹ ga tỹ ragra kenh ken ki. Nén ù tỹ ragra kenh ke tũ ẽn hã tóg nĩnh ke mũ inhhã, hã vỹ: “Topẽ jamã, he mũ.

²⁸ Kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ Topẽ mỹ: “há ti nĩ, ã tỹ ẽg mỹ nén han mũ ti,” hen kỹ. Ẽg jamã tãg vỹ inhhã ragra kenh ke tũ pẽ nĩ, ti tỹ ẽg mỹ ẽg jamã nĩm ke ẽn ti. Kỹ tóg há nĩnh mũ gé, ẽg tỹ Topẽ rãnhraj han há han kỹ, ti tỹ ti mỹ sér nĩ jé. Ti kamẽg jé ẽg tóg ke mũ gé, ẽg tỹ tóg jũrũn kenh mũ.

²⁹ Topẽ vỹ pĩ tỹ nén ù kar kugprũg mũ ri ke nĩ.

13

Topě tỹ ěg jyvĕn

¹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ jagnĕ to há nỹtĩ to krónh ke tũg nĩ.

² Ũ tỹ kuvar há tá ājag to pasa ken kỹ ti mỹ: “inh mré jĕ,” hemnĩ. Ěg jo ke ũ ag tóg, ag tỹ ũ ag to: “inh mré nỹtĩ,” hen kỹ (ag tóg) Topě tỹ jĕnĕ jafā ag mỹ: “inh mré nỹtĩ,” he ja nĩgtĩ, ag tỹ ag ki kagtũg (hā) ra. Hā kỹ tag han nĩ.

³ Ũn sigse kỹ nỹtĩ ag ki rĩrmnĩ. Ājag tỹ kejĕn Jesus tugrĩn sigse kỹ nỹtĩnh ke tag mĩ ěkrén nĩ, hā kỹ jagnĕ ki rĩr há han nĩ. Ag tỹ ũn vóg kónān mũ ag ki rĩrmnĩ gé. Kejĕn ag tóg ājag vóg kónān ke mũ gé, Jesus tugrĩn, hā kỹ ag ki rĩr há han nĩ.

⁴ Ũ prũ fi to én tũg nĩ, ũ mén to én tũg nĩ gé. Ājag prũ nỹtĩn kỹ ũ fi mré nỹ sór tũg nĩ, ājag mén nỹtĩn kỹ ũ mré nỹ sór tũg nĩ gé. Topě vỹ ũ tỹ vĕnh jykre kórég han (ka)mĕ ěn ag to jũnh ke mũ, ũ tỹ fag mré nỹ sór (ka)mĕ ěn ag to, fag tỹ ag mré nỹ sór (ka)mĕ ěn fag to ke gé.

⁵ Rico nỹtĩ sór tũg nĩ gé. Ājag tỹ nĕn vég mũ ěn vỹ há nĩ. Topě vỹ ěg mỹ tag tó, ha mĕ: “ājag kā jatu' hĕnh ke tũ pĕ sóg nĩ, ājag ki sóg rĩr nĩ nĩ,” he tóg, Topě ti.

⁶ Hā kỹ tag tómnĩ, ha mĕ: “ěg jóg mág vỹ inh ki rĩr ke mũ,” hemnĩ. “Ti hā kamĕg isóg mũ. Ěprā ke ũ vỹ inh vóg ke tũ pĕ nĩ, ti tỹ inh ki rĩr nĩn kỹ,” hemnĩ, Topě vỹ kri fi kỹ.

⁷ Ũ tỹ ājag mỹ Topě vỹ tó vén mũ ěn mĩ ěkrén nĩ. Ga kri mũn kỹ ag tóg Topě tovānh ja tũ pĕ nĩgtĩ, ājag tỹ ti tovānh tũ ra ag tóg kągter ja nĩ. Ag ri ke han

sórmnĩ, ti ki rã ěn tovãnh sór tũg nĩ gé, ag ri ke han nĩ.

⁸ Jesus Cristo hã vỹ ter tũ nĩ. Ti tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ ěn hã han ti tĩ, ũri, kỹ tóg hã han mãn ke mũ gé. Tỹ ũ han ke tũ ti nĩ, kỹ tóg kurã krỹg ja tũ nĩ gé.

⁹ Ũ tỹ ón kỹ ãjag mỹ nén ũ ũ tó sór mũ ěn vĩ jẽmẽ tũg nĩ, ag tỹ ón kỹ Topẽ to nén ũ ũ tó mũ ra. ãjag krĩn kónãn jé ag tóg ke mũ. ãjag tỹ tỹ prãnh ke han sór jé ag tóg ke mũ. Topẽ vỹ ãjag tar han ki kanhró nĩ, ãjag jagãgtãn kỹ. Ũ tóg: “ã tỹ vějẽn tag kon kỹ ã tóg Topẽ jykre to tar nĩ,” he tĩ. Ag ón vẽ. Vějẽn vỹ ěg tỹ ti jykre to tar nĩ han ke tũ pẽ nĩ. Topẽ hã ne ěg tar han ki kanhró nĩ'.

¹⁰ Ha mẽ, Moisés jykre ki Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ ag pí(jé) ěg mré Jesus jamĩn ěn konh ke mũ'.

¹¹ Ag tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ěn vỹ ag mẽg ũ tãnh kỹ ti kyvénh ma tĩ tĩ, ag tỹ to: “Topẽ nĩgãfã,” he mũ ěn ra. Ti tỹ ag mẽg kyvénh ěn tỹ ěg tỹ Topẽ vĩ mranh mũ tỹ tũg' he sór vẽ vẽ. Hã ra ag tóg ãjag jamã jy ró pãnĩ to ag tóg ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ.

¹² Hã kỹ Jesus tóg cidade jy ró ěn pãnĩ to ter ja nĩ gé, ti tỹ ěg jagfy ter kỹ, ěg jãnhkri han jé.

¹³ Kỹ ěg tóg ti jagtar ri ke han ke mũ gé. Ũ tỹ ti ki ge jãvãnh ag jykre han tũ ěg tóg nĩ, kỹ ěg tóg ag mré han ke tũ nĩ gé. Jesus tỹ cidade jy ró pãnĩ to ter ja ěn mũ ěg tóg ěkrén kỹ nỹtĩ, kỹ ěg tóg ũ tỹ ti ki ge tũ ag mré ag jykre han ke tũ pẽ nĩ.

¹⁴ Tag ki, ga kri ěg tóg ěg jamã pẽ venh ke tũ nĩ. Kanhkã tá ěg tóg ve sór mũ, ěg jamã ti.

¹⁵ Ěg tỹ Jesus tugrĩn Topẽ mỹ vĩ há han kỹ tóg há tĩ. Ěg tỹ nén vég mũ kar to ěg tóg ti mỹ: “ěg mỹ tóg

há tĩ, ěg mĩ tóg sér tĩ,” henh ke mũ. Ěg tỹ ti mĩ nén ũ pũn mũ ri ke tóg nĩ, presente ri ke tóg nĩ, ěg vĩ tag. “Ěg jóg vē,” he jé ěg tóg ke mũ gé, ti to. Ti mĩ vĩ há han ke to krónh ke tũg nĩ.

¹⁶ Jagně ki rĩrmnĩ gé, jagně mré nén kar han kỹ. Tag to krónh ke tũg nĩ gé. Ěg tỹ Topě mĩ nén ũ pũn ri ke ti nĩ, ěg tỹ ti mĩ presente han ri ke ti nĩ, ěg tỹ jagně ki rĩr tĩ ti, kỹ tóg ti mĩ sér tĩ.

¹⁷ Ũ tỹ ājag kanhrān tĩ ěn ag vĩ jēmēmnĩ, ag tỹ ājag mĩ nén tó mũ ěn ki króm nĩ. Ājag ki rĩr ag tóg nĩgtĩ, ājag tỹ Topě tovānh tũ nĩ jé, kỹ Topě vỹ ag rānhraj tugnȳm ke mũ. Ājag tỹ ag vĩ jēmēn kỹ tóg ag mĩ kufy tũ nĩnh mũ, ag rānhraj tĩ, kỹ tóg ag mĩ sér tĩnh mũ. Ti tỹ ag mĩ kufy nĩn kỹ tóg há tũ nĩ gé, ājag mĩ.

Ěg tỹ Topě mré vēmén ke

¹⁸ Inh jagfy Topě mré vēmén nĩ. Nén ũ kórég han ja tũ inh nĩ, ki kanhró sóg nĩ. Isỹ nén ũ kuryj han sór vē mỹr, tag hã to sóg jykrén tĩ.

¹⁹ Kỹ inh jagfy Topě mré vēmén nĩ, Topě tỹ kānhmar ājag to inh jēnē mǎn jé. Ti mĩ tag to vĩn kỹ krónh ke tũg nĩ.

²⁰ Topě mré sóg vēmén tĩ ājag to. Ěg krĩ kuprāg ti tĩ. Kỹ tóg Jesus ti, ěg Senhor ti rĩn mǎn ja (ti) nĩ gé, ti tỹ ěg jagfy ter kar kỹ. Ěg jagfy ter kỹ tóg ũ tỹ mé ki rĩr tĩ ěn ri ke nĩ, hã ra tóg ěn kǎfór nĩ gé, ti tỹ ěg ki rĩr há han nĩn kỹ. Ěg jagfy ter kỹ tóg ěg mĩ vēnh jykre tǎg ěn nĩm ja nĩ, ũ tỹ tũ' he vānh ěn.

²¹ Topě hã mĩ sóg to vĩ mũ, ti tỹ ājag tar han jé, ājag tỹ nén (ũ) tỹ ti mĩ há nĩ ěn hã han jé. Ti há vỹ Jesus Cristo mỹ: “ag tar han nĩ,” he ja nĩ. Ti hã mĩ

ẽg tóg vĩ há han ke mũ, Jesus Cristo mẽ, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ẽg tỹ ti mẽ vĩ há han ke ti. Amém.

²² Inh kanhkã, sỹ ãjag mẽ tag tó sór ja vễ. Jatun mẽ mẽ sórmnĩ, sỹ ãjag jyvẽn mũ tag. Inh pi(jé) vễnh ránrán mág han. Vễnh ránrán sĩ han sóg ãjag mẽ.

²³ Ha mẽ, ẽg régre tỹ Timóteo vỹ se kỹ jẽ mãn tũ nĩ ha. Ti kava ag huri. Ti tỹ kãnhmar ki jun kỹ tóg inh mré ãjag venh kãtĩg ke mũ.

²⁴ ãjag pã'i kar ag mũ sóg ẽkrég tĩ, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mũ ke gé. Tag ki ke ag, ga tỹ Itália ki Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ ãjag mũ ẽkrég tĩ gé.

²⁵ Topẽ jé ãjag tar han kãn.

Hã vễ.

Topẽ vĩ rá
New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

